

INSTYTUT GOSPODARKI PRZESTRZENNEJ I MIESZKALNICTWA
ul. Targowa 45, 03-728 Warszawa tel.
(0-22) 619 13 50, fax. (0-22) 619 24 84
www.igpim.pl

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

DO

**PROJEKTU STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW
ZAGOSPODAROWANIAPRZESTRZENNEGO GMINY KIERNOZIA**

Autor opracowania:
mgr Jacek Kuskowski
dr Piotr Fogel
dr Przemysław Stolarz

Warszawa, 2013

SPIS TREŚCI:

1. Podstawa prawna sporządzenia prognozy	5
2. Przedmiot, cel i zakres opracowania	5
3. Metody zastosowane przy sporządzaniu prognozy	8
4. Oddziaływanie transgraniczne	8
5. Podstawowe informacje o Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Kiernozia	8
5.1. Zawartość dokumentu	8
5.2. Cele dokumentu.....	8
5.3. Charakterystyka ustaleń studium.....	9
5.3.1. Struktura funkcjonalno-przestrzenna.....	9
5.3.2. Tereny wyłączone spod nowej zabudowy	10
5.3.3. Tereny ograniczeń w zabudowie	10
5.3.4. Wytyczne do planów miejscowych – kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów.....	10
5.3.5. Obszary oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody, krajobrazu kulturowego.....	12
5.3.6. Obszary i zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej.....	13
5.3.7. Kierunki rozwoju systemów komunikacyjnych	14
5.3.8. Kierunki rozwoju systemów infrastruktury technicznej.....	14
5.3.9. Obszary szczególnego zagrożenia powodzią i osuwanie się mas ziemnych	15
5.3.10. Obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji lub rekultywacji	15
5.3.11. Obszary problemowe.....	15
5.4. Powiązania studium z innymi dokumentami.....	15
6. Oceny i analizy	16
6.1. Stan środowiska.....	16
6.1.1. Litosfera.....	16
6.1.2. Hydrosfera	17
6.1.3. Atmosfera	18
6.1.4. Biosfera	18
6.1.5. System przyrodniczy gminy	21
6.1.6. Walory krajobrazowe	21
6.2. Ochrona środowiska.....	22
6.2.1. Gmina Kiernozia na tle systemów chronionych w Polsce	22
6.2.2. Formy ochrony przyrody w gminie ustanowione na podstawie Ustawy o ochronie przyrody	22
6.2.3. Obszary i obiekty chronione na podstawie przepisów o ochronie zabytków	24
6.2.4. Obszary chronione na podstawie przepisów odrębnych.....	26
6.2.5. Proponowane formy ochrony	27
6.2.6. Problemy ochrony środowiska	27
6.2.7. Ocena środowiska gminy	28
6.2.8. Cele ochrony środowiska na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym istotne z punktu widzenia niniejszego opracowania oraz sposoby, w jakich zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu.....	28
7. Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Kiernozia.....	29
8. Prognoza oddziaływania na środowisko ustaleń projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Kiernozia	30
8.1. Przewidywany wpływ oraz znaczące oddziaływanie na środowisko ustaleń projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego	30
9. Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczenie lub kompensację przyrodniczą negatywnego oddziaływania na środowisko.....	36

10. Rozwiązania alternatywne do zawartych w dokumencie mające na uwadze cel i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000.....	38
11. Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz częstotliwość jej przeprowadzania	38
12. Streszczenie prognozy	39

1. PODSTAWA PRAWNA SPORZĄDZENIA PROGNOZY

Niniejsza prognoza została sporządzona w oparciu o wymogi wynikające z art. 51 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U.2008.199.1227 ze zm.).

Przy sporządzaniu niniejszego opracowania uwzględniono regulacje wynikające z:

- Ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. 2008.25.150 z późn. zm.);
- Ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z dnia 27 marca 2003 r. (tekst jednolity: Dz. U. 2012 r. poz. 647);
- Ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U.2009.151.1220 z późn. zm.);
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Kiernozia (przyjęte uchwałą Nr 76/XVI/2000 Rady Gminy Kiernozia z dnia 17 marca 2000 r.);
- Opracowania ekofizjograficznego podstawowego, opracowanego na potrzeby studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Kiernozia (sierpień 2012 r.);
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Kiernozia przyjęty uchwałą Nr XXI/150/05 z dnia 29 kwietnia 2005 r. (Dz. U. Woj. Łódzkiego Nr 212 poz. 2166 z dnia 08.07.2005r.).

2. PRZEDMIOT, CEL I ZAKRES OPRACOWANIA

Niniejsza prognoza dotyczy projektu Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Kiernozia, która została sporządzona dla całego obszaru gminy (76,23 km²) położonego w północnej części województwa łódzkiego, w powiecie łowickim.

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego jest elementem strategicznej oceny oddziaływania na środowisko studium. Rolą tego opracowania jest wskazanie potencjalnych oddziaływań na środowisko przyrodnicze, które mogą zachodzić w wyniku realizacji ustaleń studium, a także uzasadnienie decyzji przestrzennych podjętych w tym dokumencie planistycznym.

Celem prognozy jest ocena projektu studium w aspekcie ochrony zasobów naturalnych środowiska przyrodniczego, przedstawienie przewidywanych przekształceń środowiska i warunków życia ludzi w wyniku realizacji projektu studium oraz przedstawienie alternatywnych rozwiązań, gdy wykazano, że przyjęte rozwiązania wpłyną negatywnie na stan środowiska.

Prognozę wykonano zgodnie z wymogami określonymi w art. 51 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko z uwzględnieniem zakresów określonych przez: Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Łodzi z dnia 27 lutego 2012 r., znak WOOŚ.411.28.2012.AJ.1 oraz Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Łowiczu w Opinii sanitarnej nr GKKM.6720.5.2012 z dnia 12.07.2012 r.

Integralną częścią opracowania jest rysunek w skali 1:14 000.

Ryc. 1 Uzgodnienie z Regionalną Dyrekcją Ochrony Środowiska w Łodzi prognozy oddziaływania na środowisko

**REGIONALNY DYREKTOR
OCHRONY ŚRODOWISKA
W ŁODZI**

Łódź, dnia 27 lutego 2012 r.

WOOS.411.28.2012.AJ.1

Wójt Gminy Kiernozia

W nawiązaniu do pisma z dnia 2 lutego 2012 r. znak: GKKM.6720.5.2012 dotyczącego uzgodnienia zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko do projektu zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Kiernozia, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Łodzi na podstawie art. 53 oraz art. 57 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2008 r. Nr 199, poz. 1227 z późn. zm.) uzgadnia zakres prognozy oddziaływania na środowisko zgodnie z art. 51 oraz art. 52 cytowanej ustawy ze szczególnym uwzględnieniem oddziaływania na obszar Natura 2000 o nazwie Doliny Przysowy i Słudwi.

Regionalny Dyrektor
Ochrony Środowiska w Łodzi
Krzysztof Bielecki

Ryc. 2 Opinia sanitarna Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Łowiczu

PAŃSTWOWY
POWIATOWY INSPEKTOR SANITARNY
99-400 Łowicz
ul. Podrzeczna 24
tel. 0-46/ 837-64-94, fax 0-46/ 830-32-61

Łowicz 12.07.2012r
PSSE ZNS. 480/20/12

URZĄD GMINY w KIERNOZI
wpłynęło dnia 06.09.2012.
nr poz. rejestru 84012 Mc

Wójt Gminy Kiernozia
ul. Sobocka 1 a
99-412 Kiernozia

Dotyczy pisma: Nr GKKM.6720.5.2012

Opinia sanitarna

Na podstawie art. 3 ustawy z dnia 14 marca 1985r o Państwowej Inspekcji Sanitarnej Dz.U. z 2011r. Nr 212, poz.1263, ostatnia zmiana Dz.U. z 2012r. poz 460, oraz art. 53 ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U.Nr 199, poz 1227), ostatnia zmiana Dz.U. z 2012r. poz 472;

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Łowiczu po zapoznaniu się z dokumentacją, dotyczącą zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko dla projektu zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Kiernozia, obejmującego obszar całej gminy w granicach administracyjnych;

Uzgadnia zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko dla projektu zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Kiernozia w pełnym zakresie – określonym w art. 51 ust 2 w/w ustawy

Do wiadomości :

1. a/a

PAŃSTWOWY
Powiatowy Inspektor Sanitarny
w Łowiczu
mgr Zofia Rzewska

3. METODY ZASTOSOWANE PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY

Niniejszą prognozę oddziaływania na środowisko wykonano w oparciu o metody analogii, analizy środowiskowej i statystycznej, wizję terenową oraz prognozowania eksperckiego.

W prognozie przeanalizowane zostały ewentualne skutki realizacji poszczególnych ustaleń projektu studium na takie elementy środowiska, jak wody powierzchniowe, podziemne, powierzchnię ziemi, krajobraz, zdrowie ludzi, świat roślinny, zwierzęcy, we wzajemnym powiązaniu tych elementów środowiska. Poddano ocenie stan środowiska, który potencjalnie zaistnieje na skutek realizacji ustaleń projektu, sformułowano propozycje zmian lub alternatywnej wersji ustaleń w celu osiągnięcia możliwie korzystnego stanu środowiska oraz przedstawiono rozwiązania minimalizujące negatywny wpływ realizacji ustaleń studium na środowisko.

Prognozę przeprowadzono kompleksowo dla jednego wariantu ustaleń planistycznych przyjętych przez wójta gminy Kiernozia. Stanem odniesienia dla prognozy jest istniejący stan środowiska przyrodniczego i zagospodarowania terenu, uwarunkowania ekofizjograficzne oraz obowiązujący miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego. Przy opracowaniu prognozy przyjęto iż procesy obecnie zachodzące w środowisku będą dalej występować, ale może zmienić się ich intensywność.

Ocenę wpływu na środowisko ustaleń projektu studium określono metodą waloryzacji punktowej, przypisując terenom o różnym przeznaczeniu wielkość, wyrażoną w punktach, przewidywanego oddziaływania na poszczególne elementy środowiska przyrodniczego oraz kulturowego.

W niniejszym dokumencie zastosowano metodę opisową oraz graficzną, w wyniku czego powstały dwie integralne części – tekst oraz mapa.

4. ODDZIAŁYWANIE TRANSGRANICZNE

Realizacja założeń projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Kiernozia ze względu na znaczną odległość od granic państwa nie spowoduje transgranicznego oddziaływania na środowisko.

5. PODSTAWOWE INFORMACJE O STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY KIERNOZIA

5.1. ZAWARTOŚĆ DOKUMENTU

Projekt studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Kiernozia został sporządzony w trybie ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Jego zawartość jest zgodna z zakresem przedmiotowym określonym w art. 10 przywołanej wyżej ustawy oraz Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania gminy (Dz. U. z 2004 r., Nr 118, poz. 1233).

Dokument podlegający ocenie składa się z dwóch części:

- Uwarunkowania rozwoju gminy Kiernozia – tekst i rysunek w skali 1:10 000,
- Kierunki i polityka przestrzenna gminy Kiernozia – tekst i rysunek w skali 1:10 000.

5.2. CELE DOKUMENTU

Zgodnie z art. 9 ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, celem studium jest określenie polityki przestrzennej obszaru gminy Kiernozia, w tym lokalnych zasad zagospodarowania (formułowanie celów w zakresie rozwoju przestrzennego oraz sposobów ich osiągania w procesie kształtowania przestrzennego zagospodarowania terenu). W świetle art. 9 ust. 2 ww. ustawy studium jest także narzędziem koordynowania planowania przestrzennego na szczeblu lokalnym i strategicznych zamierzeń gminy z planowaniem krajowym i regionalnym. Studium, mimo iż nie jest aktem prawa miejscowego (Art. 9 ust. 4 i 5), ma moc wiążącą dla opracowywanych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Studium określając ogólne kierunki i zasady rozwoju przestrzennego gminy jest kompromisem pomiędzy polityką rozwoju przeprowadzoną przez władze gminy, oczekiwaniami mieszkańców oraz obiektywnymi potrzebami i wymaganiami funkcjonalnymi danej jednostki osadniczej.

Celem zmiany jest uaktualnienie obowiązującej polityki przestrzennej przyjęte w 2000 r. Podstawą tej korekty były: obowiązujący miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, wnioski o zmianę przeznaczenia terenu złożone przez mieszkańców, zmiany wynikające z przepisów prawa, wprowadzenie na obszarze gminy obszaru Natura 2000 „Dolina Przysowy i Słudwi”, konieczność dostosowania zapisów do możliwości aplikowania o środki unijne. W odniesieniu do obowiązującego planu miejscowego wprowadzono zmiany, które podlegać będą ocenie oddziaływania na środowisko.

Obecnie teren gminy użytkowany jest przede wszystkim rolniczo, zaś zabudowa, głównie zagrodowa, luźno skupia się wzdłuż dróg gminy. W miejscowości Kiernozia wyraźnie dominuje zabudowa zwarta, mieszkaniowo-usługowa. W Czerniewie zlokalizowana jest zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna, która jest pozostałością po wielkotowarowym gospodarstwie rolnym (PGR).

5.3. CHARAKTERYSTYKA USTALEŃ STUDIUM

5.3.1. Struktura funkcjonalno-przestrzenna

W strukturze przestrzennej gminy wydzielono przeplatające się strefy funkcjonalne: otwartą i zainwestowaną. W strefie otwartej utrzymuje się dotychczasowe przeznaczenie terenów, związane z produkcją rolną i leśną, obszary wód i nieużytków, w tym cenne przyrodniczo. Natomiast w strefie zainwestowanej i wskazanej do zainwestowania przewiduje się utrzymanie istniejącej zabudowy i rozwój nowych inwestycji.

Na obszarze gminy Kiernozia obowiązuje miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, dla którego opracowana została prognoza oddziaływania na środowisko, zaopiniowany przez Wojewodę, projekt studium jest korektą obowiązujących w tym zakresie zapisów.

W oparciu o wiodącą funkcję na danym obszarze oraz jej stopień oddziaływania na środowisko wydzielono tereny funkcjonalne.

Na obszarze gminy Kiernozia w ramach **strefy zainwestowanej** wyodrębniono następujące tereny funkcjonalne (18,7% powierzchni gminy):

- Tereny zabudowy mieszkaniowo-usługowej **MU** [14,92 ha],
- Tereny wielofunkcyjne o dominującym udziale zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej **M-1** [89,66 ha],
- Tereny wielofunkcyjne o dominującym udziale zabudowy zagrodowej **M-2** [1103,82 ha],
- Tereny wydzielonych usług publicznych **UP** [5,14 ha],
- Tereny aktywności gospodarczej **AG** [144,46 ha],
- Tereny rolniczej aktywności gospodarczej **AR** [18,46 ha],
- Tereny infrastruktury technicznej **IT** [6,91 ha],
- Tereny parkingów **K** [0,85 ha],
- Tereny powierzchniowej eksploatacji surowców **PE** [12,92 ha],
- Tereny cmentarzy **ZC** [3,08 ha],
- Tereny zieleni urządzonej **ZP** [2,27 ha],
- Tereny urządzonej historycznych założeń parkowych **ZPp** [21,75 ha].

Na obszarze gminy Kiernozia w ramach **strefy otwartej** wyodrębniono następujące tereny funkcjonalne (81,3% powierzchni gminy):

- Tereny rolne **R** [5362,72 ha],
- Tereny obniżeń dolinnych **Re** [448,87 ha],
- Tereny lasów **ZL** [356,94 ha].

Na podstawie bilansu terenu ustalono potencjalną pojemność terenów mieszkaniowych wskazanych w studium dla gminy Kiernozia. Wartość ta niemalże 10-krotnie przekracza prognozowaną liczbę ludności w 2030 roku.

5.3.2. Tereny wyłączone spod nowej zabudowy

W granicach gminy Kiernozia terenami wyłączonymi spod nowej zabudowy są:

- Tereny obniżeń dolinnych – Re,
- Tereny lasów – ZL,

5.3.3. Tereny ograniczeń w zabudowie

W granicach gminy Kiernozia terenami występowania ograniczeń dla zabudowy są:

- Tereny wyposażone w podziemną sieć drenarską. W przypadku lokalizacji obiektów budowlanych na terenach zdrenowanych należy dokonać przebudowy sieci drenarskiej w sposób umożliwiający prawidłowe jej funkcjonowanie w porozumieniu z zarządcą sieci.
- Tereny narażone na podtopienia.
- Tereny występowania gleb II i III klasy bonitacyjnej.
- Tereny występowania gruntów słabonośnych, dla których wprowadza się zakaz podpiwniczania budynków.
- Strefa uciążliwości linii elektroenergetycznej 220 kV.
- Strefa bezpieczeństwa dalekosiężnego rurociągu naftowego DN 400.

5.3.4. Wytyczne do planów miejscowych – kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów

Studium ustala następujące wskaźniki dotyczące zagospodarowania terenów zainwestowanych i przeznaczonych do zainwestowania:

- minimalny procentowy udział powierzchni biologicznie czynnej (PBC),
- maksymalną wysokość zabudowy,
- minimalną powierzchnię działki budowlanej.

Wskaźniki te winny być doprecyzowywane i uszczegółowione na etapie opracowania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego z dopuszczeniem w uzasadnionych przypadkach odchylenia od wskaźników zapisanych w studium.

Maksymalna wysokość zabudowy dotyczy głównej bryły budynków, dopuszcza się przekroczenie wysokości w przypadkach uzasadnionych względami technicznymi lub funkcjonalnymi niezbędnymi do właściwego funkcjonowania zabudowy (wysokość tych obiektów i urządzeń zgodna z wymaganiami technicznymi lub kulturowymi). Uszczegółowienie tego wskaźnika oraz wskazanie lokalnych dominant wysokościowych należy określić w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

Ograniczenia wielkości wydzielanych działek nie dotyczą wydzieleń pod urządzenia infrastruktury technicznej oraz wydzieleń w celach określonych przepisami odrębnymi lub powiększenia nieruchomości sąsiedniej.

Tabela 1 Wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenu

	MU	M-1	M-2
Min. PBC	40%	50%	30%
Max. wys. zabudowy	12 m	12 m	12 m
Min. pow. działki budowlanej	800 m ²	1000 m ²	1500 m ²

W zakresie mieszkalnictwa Studium ustala:

- konieczność zachowania zwartej charakteru zabudowy, tworzenie zwartych kompleksów mieszkaniowych z zabudowy rozproszonej, preferowany kierunek przekształceń - dogęszczenie istniejącej zabudowy, tworzenie osiedli mieszkaniowych o spójnym charakterze;

- dopuszczenie przebudowy, remontu i uzupełniania istniejącej oraz wprowadzania nowej zabudowy wyłącznie w ciągu istniejących dróg (z uwzględnieniem przebiegu urządzeń melioracyjnych);
- wysokość nowej zabudowy powinna harmonizować z istniejącymi budynkami i nie powinna przekraczać 12 m dla zabudowy jednorodzinnej, dla strefy K – ochrony ekspozycji, nie powinna przekraczać 9 m;
- niezbędne jest zachowanie wolnych od zabudowy pasów technologicznych o szerokości 5 m po obu brzegach cieków, wzdłuż rzek: Nida, Przysowa i Słudwia, jak również rowów melioracyjnych i innych cieków, w celu sprawnego przeprowadzenia zabiegów konserwacyjnych.

W zakresie usług i działalności gospodarczej Studium określa:

- na terenach AG, AR zachowanie istniejących oraz możliwość lokalizacji nowych obiektów produkcyjnych i usługowych, magazynowo-składowych, baz i składów itp. w tym obiektów i technologii, które mogą potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, dla których ocena oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko może być wymagana, chyba że przepisy odrębne stanowią inaczej, o ile raport oddziaływania na środowisko wykaże brak negatywnego oddziaływania na środowisko;
- zachowanie istniejących oraz możliwość lokalizacji nowych obiektów usługowych i produkcyjnych o charakterze nieuciążliwym, dla których ocena oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko nie jest wymagana jako uzupełnienia funkcji mieszkaniowej na terenach MU, M-1, M-2;
- gabaryty i standardy obiektów użyteczności publicznej oraz zagospodarowanie terenów usług publicznych należy kształtować indywidualnie w dostosowaniu do wielkości i rodzaju pełnionej funkcji;
- zakaz lokalizacji nowych obiektów chowu i hodowli zwierząt na terenach MU, M-1.
- wysokość nowej zabudowy na terenach AG, AR nie powinna przekraczać 15 metrów (nie odnosi się to do wież, kominów, masztów, słupów itp.);
- wielkość nowo wydzielanych działek do określenia w planach miejscowych;
- konieczność zabezpieczenia odpowiedniej liczby miejsc parkingowych zgodnie z przepisami odrębnymi;
- tereny przemysłowe należy oddzielać od terenów zabudowy mieszkaniowej strefami zieleni izolacyjnej wydzielonymi z terenów przemysłowych.

W zakresie usług turystyki oraz rekreacji Studium ustala:

- dopuszcza się lokalizowanie zabudowy rekreacji indywidualnej na terenach oznaczonych symbolem: M-1 oraz M-2;
- budowę, przebudowę i remont istniejących ogólnodostępnych obiektów sportu i rekreacji;
- zachowanie istniejącej zieleni urządzonej, możliwość zakładania nowej;

W zakresie eksploatacji surowców Studium ustala:

- możliwość wyznaczania terenów górniczych w obrębie rozpoznanych złóż surowców zgodnie z przepisami odrębnymi;
- obowiązek rekultywacji terenu wyrobiska po zakończeniu eksploatacji. Planowaną rekultywację terenu należy przeprowadzić bezpośrednio po zakończeniu eksploatacji złoża. Po zrehabilitowaniu preferuje się wykorzystanie turystyczne i rekreacyjne.

W zakresie dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej Studium ustala:

- zachowanie i opiekę nad obiektami wpisanymi do rejestru zabytków oraz obiektami znajdującymi się w wojewódzkiej ewidencji zabytków;
- zachowanie stref ochrony archeologicznej;

- zachowanie stref ochrony konserwatorskiej;
- zachowanie historycznego układu dróg;
- utrzymanie i uczytelnienie założeń parkowych.

W zakresie rolniczej przestrzeni produkcyjnej Studium ustala:

- zachowanie gruntów o najkorzystniejszych warunkach glebowych pod podstawowe użytkowanie rolnicze (ochrona gruntów rolnych II i III klasy bonitacji), o ile w pobliżu znajdują się tereny charakteryzujące się gorszymi warunkami glebowymi;
- pozostawienie w dotychczasowym użytkowaniu terenów łąk;
- zachowanie istniejących urządzeń melioracyjnych oraz drenarskich z możliwością ich przebudowy, remontu i konserwacji.

W zakresie funkcjonowania przyrodniczego (w tym leśnej przestrzeni produkcyjnej) Studium ustala:

- włączenie do systemu przyrodniczego gminy kompleksów leśnych oraz dolin następujących rzek i cieków: Nida, Przysowa, Słudwia oraz innych cieków, (jako lokalnych korytarzy ekologicznych), mozaiki łąk, obszarów wodno-błotnych, pól i lasów (jako obszarów zasilania), sprzyjających zachowaniu bioróżnorodności, przy jednoczesnym zachowaniu funkcji gospodarczych, estetycznych, turystyczno – wypoczynkowych i rekreacyjnych terenu;
- zachowanie istniejących form ochrony przyrody: obszar chronionego krajobrazu, obszar Natura 2000, pomnik przyrody;
- zachowanie istniejących terenów zwartych kompleksów leśnych bez możliwości zmiany ich przeznaczenia na cele nieleśne i wprowadzania nowej zabudowy, z wyłączeniem budynków i budowli związanych z prowadzeniem gospodarki leśnej na gruntach we władaniu Skarbu Państwa;
- powiększanie zasobów leśnych poprzez zalesianie gruntów rolnych, które spełniają wymagania zawarte w przepisach odrębnych w tym zakresie, na wniosek władających (nie dotyczy terenów położonych na obszarze Natura 2000 Doliny Przysowy i Słudwi PLB100003).

W zakresie infrastruktury technicznej Studium ustala:

- utrzymanie istniejących obiektów lub urządzeń infrastruktury technicznej (ujęcia wód, oczyszczalnia ścieków, itp.) wraz z możliwością ich przebudowy i remontu, a także budowę nowych sieci, urządzeń, budynków i budowli infrastruktury technicznej, niezbędnych do prawidłowego funkcjonowania zurbanizowanych terenów gminy
- utrzymanie następujących stref ochronnych:
  - o szerokości 7,5 m od osi dla napowietrznych linii elektroenergetycznych średniego napięcia 15 kV;
  - o szerokości 1,5 m od osi dla napowietrznych linii elektroenergetycznych niskiego napięcia 0,4 kV;
  - o szerokości 1,5 m od osi dla kablowych linii elektroenergetycznych średniego napięcia 15 kV;
  - o szerokości 1,0 m od osi dla kablowych linii elektroenergetycznych niskiego napięcia 0,4 kV;
  - o szerokości 21 m od osi dla napowietrznej linii elektroenergetycznej wysokiego napięcia 220 kV;
  - szerokości 30 m dla dalekosiężnego rurociągu naftowego DN 400.

5.3.5. Obszary oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody, krajobrazu kulturowego

Przy określaniu celów polityki przestrzennej gminy przyjęto jako podstawową zasadę zrównoważonego rozwoju, podkreślając dodatkowo potrzebę zachowania trwałości procesów przyrodniczych i równowagi przyrodniczej. Oznacza to konieczność określenia zasad

zagospodarowania pozwalających na zachowanie zasobów środowiska przyrodniczego, w tym jego najcenniejszych elementów, przy jednoczesnym racjonalnym wykorzystaniu jego walorów. Stąd Studium ustala następujące kierunki ochrony środowiska i kształtowania funkcji przyrodniczych:

- Ochrona wód powierzchniowych i podziemnych.
- Ochrona powietrza atmosferycznego.
- Zapobieganie nadmiernemu przekształcaniu gleb.
- Ochrona przed hałasem komunikacyjnym i przemysłowym.
- Wdrożenie nowoczesnego systemu gospodarowania odpadami.
- Ochrona walorów przyrody i krajobrazu.

Do działań wypełniających przyjęte kierunki należy:

- Utrzymanie ciągłości przestrzennej obszarów o znaczących wartościach przyrodniczych i krajobrazowych, które w strukturze gminy stanowią system przyrodniczy, obejmując także fragmenty korytarzy ekologicznych i obszarów węzłowych o randze ponadregionalnej – dotyczy to przede wszystkim wydzielonych terenów obniżen dolinnych.
- Ochrona istniejących oraz wprowadzanie nowych terenów zieleni urządzonej i zadrzewień śródpolnych.

W celu ochrony środowiska i jego zasobów w studium określono:

- System obszarów otwartych (system przyrodniczy).
- Obszary i obiekty ochrony przyrody.
- Zasady ochrony powierzchni ziemi.
- Zasady ochrony powietrza atmosferycznego.
- Zasady ochrony zasobów wodnych i ich jakości.
- Zasady ochrony akustycznej.

5.3.6. Obszary i zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej

W studium uwzględnione zostały wszystkie obiekty i obszary znajdujące się w rejestrze oraz ewidencji zabytków o walorach historycznych lub architektonicznych, będące charakterystycznymi elementami historycznej zabudowy. Należy przewidzieć je do trwałej adaptacji, z zachowaniem tradycyjnych dla miejsca form i faktur. Remonty winny odbywać się na zasadach zapewniających zachowanie istotnych dla miejscowej tradycji form architektonicznych proporcji, detalu, materiałów i faktur wypraw zewnętrznych.

Studium proponuje wprowadzenie stref ochrony konserwatorskiej obejmujących tereny posiadające wartości kulturowe i krajobrazowe:

- Strefa „A” – ścisłej ochrony konserwatorskiej – obejmuje obszary najcenniejszych zabytków i zespołów zabytkowych wraz z najbliższym otoczeniem: pałac rodziny Łączyńskich w Kiernozi, park podworski w Kiernozi, kościół parafialny pw. św. Małgorzaty wraz z dzwonnica;
- Strefa „B” – ochrony konserwatorskiej wybranych elementów środowiska kulturowego – obejmuje: cmentarz ewangelicki w Kiernozi, cmentarz parafialny w Kiernozi, cmentarz wojskowy w Kiernozi, cmentarz wyznania mojżeszowego Kierchol, cmentarz wyznania mojżeszowego w Kiernozi, dwór i park podworski w Czerniewie, dwór i park podworski w Woli Stępowskiej, dwór i park podworski w Długich;
- Strefa „OW” – ochrony stanowisk archeologicznych – obejmuje: stanowiska archeologiczne znajdujące się w ewidencji stanowisk archeologicznych. Wielkość stref jest uzależniona od chronologii i typu stanowiska;
- Strefa „K” – ochrony ekspozycji – obejmuje: kościół parafialny pw. Św. Małgorzaty wraz z dzwonnica oraz park podworski w Kiernozi;

5.3.7. Kierunki rozwoju systemów komunikacyjnych

Celem generalnym polityki rozwoju transportu, opartej na zasadach zrównoważonego rozwoju, jest stworzenie warunków dla sprawnego, bezpiecznego i ekonomicznego przemieszczania się osób i towarów, przy ograniczaniu szkodliwego wpływu na środowisko i warunki życia.

Układ drogowy ma utworzyć hierarchiczny system, zbudowany z:

- układu podstawowego (drogi główne i zbiorcze), do którego wejdą droga wojewódzka i większość dróg powiatowych, mające znaczenie ponadlokalne oraz lokalne o istotnym znaczeniu dla gminy,
- układu obsługującego (drogi lokalne i dojazdowe), o znaczeniu lokalnym, tworzony przez pozostałe drogi powiatowe oraz gminne.

Studium adaptuje istniejący system drogowy oraz zapewnia możliwość jego modernizacji i przebudowy w niezbędnym zakresie.

Studium przewiduje budowę obwodnicy Kiernozi w ciągu drogi wojewódzkiej nr 584.

Studium postuluje działania na rzecz koordynacji polityki przestrzennej i transportowej:

- utrzymanie zwartości struktury przestrzennej terenów zabudowanych, przeciwdziałanie przenoszenia się osadnictwa na obszary trudne do obsługi lub wymagające znacznych nakładów dla jej zapewnienia,
- utrzymanie wysokiej intensywności wykorzystania terenów o dogodnej obsłudze transportowej,
- kształtowanie zagospodarowania przyjaznego ruchowi pieszemu i rowerowemu oraz umożliwiającego jego obsługę transportem zbiorowym.

5.3.8. Kierunki rozwoju systemów infrastruktury technicznej

Przyjmuje się następujące wytyczne ogólne do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dotyczące polityki rozwoju infrastruktury technicznej na terenie gminy Kiernozia:

- nie ogranicza się możliwości likwidacji, przebudowy lub rozbudowy istniejącej infrastruktury technicznej, pod warunkiem zapewnienia właściwej obsługi infrastrukturą techniczną obszarów i terenów funkcjonalnych zgodnie z pozostałymi kierunkami rozwoju infrastruktury technicznej;
- sieci infrastruktury technicznej powinny być prowadzone przez tereny przeznaczone na te cele. W zakresie infrastruktury technicznej, zasilającej i obsługującej tereny zabudowy sieci należy prowadzić, o ile to możliwe po terenie dróg publicznych;
- sieci infrastruktury technicznej o znaczeniu ponadlokalnym i regionalnym związane z tranzytowym przesyłem energii elektrycznej powinny być prowadzone przez tereny przeznaczone w planach miejscowych na te cele;
- przebiegi sieci infrastruktury technicznej w miarę możliwości powinny być niekolizyjne z istniejącym i planowanym zagospodarowaniem;
- wyznaczając nowe tereny pod inwestycje należy wyprzedzająco realizować na nich urządzenia infrastruktury technicznej;
- gmina powinna posiadać aktualne opracowania specjalistyczne, w oparciu o które realizowany będzie przebieg sieci infrastruktury technicznej na terenach przeznaczonych pod inwestycje.

W gminie nie przewiduje się produkcji energii elektrycznej w oparciu o odnawialne źródła energii naturalnej (woda, wiatr, źródła geotermalne).

Gmina posiada sieci gazu przewodowego. Plan zagospodarowania przestrzennego województwa łódzkiego przewiduje poprowadzenie przez teren gminy gazociągu wysokiego ciśnienia wraz ze stacją redukcyjno-pomiarową I-stopnia. Koncepcja gazyfikacji gminy (z 1965 roku)

przewiduje budowę sieci gazowej w oparciu o gazociąg wysokiego ciśnienia DN 200 Skierniewice – Łowicz oraz planowaną stację redukcyjno-pomiarową zlokalizowaną w sołectwie Witusza.

Zakłada się różnorodność rozwiązań w ogrzewaniu budownictwa na terenie gminy. Źródła ciepła na terenie gminy Kiernozia winny być systematycznie modernizowane, przez co zmniejszać się będzie stopień zanieczyszczenia środowiska, a sprawność kotłowni się zwiększy. Na obszarze gminy nie wskazuje się terenów przeznaczonych pod uprawy roślin wykorzystywanych do przemysłowej produkcji biomasy, służącej do wytwarzania energii cieplnej.

Studium nie przewiduje konieczności rozbudowy istniejącej sieci wodociągowej. Obecna infrastruktura, przy prognozowanych zmianach demograficznych, w pełni pokryje zapotrzebowanie mieszkańców gminy. W chwili obecnej (wrzesień 2012) trwa budowa sieci kanalizacji sanitarnej. W jej wyniku odbiór ścieków na obszarze gminy odbywać się będzie w dwojaki sposób: z terenu miejscowości Kiernozia systemem grawitacyjnym, z pozostałej części gminy systemem kanalizacji ciśnieniowej. Ścieki mają być odprowadzane do istniejącej oczyszczalni ścieków w Kiernozi.

Zakładany w Studium rozwój, który nie idzie w parze z prognozami demograficznymi spowoduje silne rozproszenie zabudowy, szczególnie na obrzeżach Kiernozi. Pociągnie to za sobą nieopłacalność budowy sieci kanalizacji sanitarnej. Na terenach nie objętych siecią kanalizacji sanitarnej należy, o ile pozwolą na to warunki gruntowo-wodne oraz technologia, rozwijać lokalne sposoby oczyszczania ścieków poprzez budowę indywidualnych lub zbiorczych lokalnych oczyszczalni, na zasadach określonych w przepisach odrębnych.

5.3.9. Obszary szczególnego zagrożenia powodzią i osuwanie się mas ziemnych

W gminie Kiernozia nie zidentyfikowano potencjalnych obszarów osuwiskowych.

Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej na terenie gminy Kiernozia nie wskazuje obszarów szczególnego zagrożenia powodzią oraz narażonych na niebezpieczeństwo powodzi. Wobec powyższego dla terenu gminy Kiernozia nie zostały opracowane mapy ryzyka powodziowego oraz mapy zagrożenia powodziowego.

W ramach Programu przeciwdziałania powodziom na terenie województwa łódzkiego (grudzień 2003)¹ na terenie gminy Kiernozia zostały wskazane obszary o prawdopodobieństwie zalewu $p=1\%$. Wskazane obszary zajmują powierzchnię 262,5 ha, co stanowi 3,5% powierzchni gminy. Są to obszary położone w zachodniej części gminy, o wysokim poziomie wód gruntowych, wolne od istniejącej oraz planowanej zabudowy, w ewidencji gruntów oznaczone jako łąki oraz nieużytki.

5.3.10. Obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji lub rekultywacji

Studium wskazuje się do rehabilitacji i/lub przekształceń następujące obszary:

- pozostałości zespołu dworsko-parkowego, położonego w miejscowości Czerniew;
- pozostałości zespołu dworsko-parkowego, położonego w miejscowości Długie;
- pozostałości zespołu dworsko-parkowego, położonego w miejscowości Wola Stępowska.

Obszarami, na których Studium wprowadza obowiązek rekultywacji, są wszystkie tereny po eksploatacji surowców. Planowaną rekultywację terenu należy przeprowadzić bezpośrednio po zakończeniu eksploatacji złoża. Po zrehabilitowaniu preferuje się wykorzystanie turystyczne i rekreacyjne.

5.3.11. Obszary problemowe

Studium nie wskazuje na terenie gminy Kiernozia obszarów problemowych.

5.4. POWIĄZANIA STUDIUM Z INNYMI DOKUMENTAMI

Studium jest dokumentem planistycznym, określającym politykę przestrzenną gminy oraz lokalne zasady zagospodarowania przestrzennego, przy uwzględnieniu uwarunkowań, celów i kierunków polityki przestrzennej państwa, województwa i powiatu.

¹ Program został opracowany przez Wojewódzki Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Łodzi oraz Wojewódzki Ośrodek Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej w Łodzi w grudniu 2003 r.

W związku z powyższym studium uwzględnia zapisy następujących dokumentów:

1. Szczegła wojewódzkiego:
  - Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Łódzkiego;
  - Strategia Rozwoju Województwa Łódzkiego;
2. Szczegła powiatowego:
  - Strategia Powiatu Łowickiego;
  - Plan Rozwoju Lokalnego Powiatu Łowickiego;
  - Plan Gospodarki Odpadami Powiatu Łowickiego;
3. Szczegła lokalnego:
  - Strategia rozwoju gminy Kiernozia;
  - Zintegrowany Program Rozwoju Lokalnego Gminy Kiernozia na lata 2007-2013;
  - Program Ochrony Środowiska Gminy Kiernozia;
  - Plan Gospodarki Odpadami dla Gminy Kiernozia;
  - Plan Odnowy Miejscowości Gminy Kiernozia;
  - Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Kiernozia, 2000 r.;
  - Opracowanie ekofizjograficzne podstawowe, sierpień 2012 r.

Ponadto na terenie gminy Kiernozia obowiązuje miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, przyjęty przez Radę Gminy uchwałą nr XXI/150/05 z dnia 29 kwietnia 2005 r. (Dz. U. Woj. Łódzkiego Nr 212 poz. 2166 z dnia 08.07.2005 r.). Pokrycie planem dla terenu gminy wynosi 99% jej powierzchni.

6. OCENY I ANALIZY

6.1. STAN ŚRODOWISKA

6.1.1. Litosfera

Rzeźba i geologia

Gmina Kiernozia położona jest w granicach mezoregionu Równiny Kutnowskiej (318.17 wg regionalizacji fizycznogeograficznej Kondrackiego), który należy do makroregionu Niziny Środkowomazowieckiej podprovincji Niziny Środkowopolskie. Równina ta rozciąga się między pradoliną Warszawsko-Berlińską a pradoliną Bzury-Neru, od wschodu graniczy z doliną Wisły, a od zachodu z Kotliną Warszawską.

Rzeźba terenu gminy została ukształtowana została podczas zlodowacenia środkowopolskiego stadiału Warty, a ostatnie ślady lądolodu pochodzą ze zlodowacenia północnopolskiego (115-11,7 tys. lat temu). Główną część gminy stanowi wysoczyzna ukształtowana przez pierwsze z w/w zlodowaceń. Zbudowana jest ona przede wszystkim z gliny zwałowej oraz piasków, żwirów i głazów lodowcowych. Miejscami spotykane są wzgórza moreny czołowej. Drugą część gminy stanowią zagłębienia dolinne powstałe w wyniku działalności wód fluwiogłacjalnych drugiego z w/w zlodowaceń. Utworzyły one doliny Przysowy oraz Nidy, zbudowanych z piasków i żwirów wodnolodowcowych oraz rzecznych, a także namulów. Najmłodszymi osadami są deluwia w dolinach rzecznych Przysowy i Nidy, torfy powstałe w dolinie Przysowy.

Warunki gruntowe

Ogólnie warunki geologiczno-inżynierskie można ocenić jako dobre. Gruntami nie nadającymi się pod zabudowę ze względu na swoją słabą nośność są przede wszystkim grunty organiczne: mady, gleby murszowe i torfowe, które nie są w stanie przenieść nawet małych obciążeń. Drugim czynnikiem jest tempo wsiąkania wód opadowych i roztopowych. Z tego względu, za grunty nie wskazane pod zabudowę uznać można: utwory ilaste i gliniaste. gliny, piaski gliniaste i gliny piaszczyste.

Gleby

Na obszarze gminy Kiernozia gleby wykształcone zostały na utworach czwartorzędowych: glinach, piaskach i żwirach. Największą przydatnością rolniczą charakteryzują się czarne ziemie właściwe (kompleks pszenno-bardzo dobry i dobry) powstałe na piaskach gliniastych oraz glinie lekkiej. Ich przydatność jest jednak zależna od stosunków wodnych, które wytworzyły się pod wpływem długotrwałego oddziaływania wysokiego zwierciadła wód gruntowych – głównie w dolinach rzek Nidy i Dopływu z Osina oraz obszary na wschód od nich. Gleby brunatne (kompleksy pszenno-bardzo dobry i żytne-bardzo dobry) również powstały na podłożu gliniastym oraz piasków gliniastych, jednak ich powstanie uwarunkowane jest przez wpływ klimatu umiarkowanego oceanicznego oraz lasów liściastych i mieszanych. Spotykane są we wsiach Niedzieliska, Witusza i Zamiary. Największy udział powierzchniowy mają gleby biellicowe i pseudobiellicowe, zaliczane one są przede wszystkim do kompleksu żytniego bardzo dobrego. Pod względem litogenetycznym wykształciły się one na glinie zwałowej – piaskach gliniastych. Stanowiąc ok. 50% powierzchni gleb, są one spotykane na terenie całej gminy.

Dolina Przysowy zbudowana jest z torfów, gleb murszowych oraz zdegradowanych czarnych ziem. Są one pozostałością aluwii niesionych przez Przysowę oraz deluwii splukiwanych ze zboczy doliny. W dolinie Nidy dominują mady.

Pod względem przydatności rolniczej, gleby na omawianym obszarze można zaklasyfikować jako dobre. Dominującym kompleksem jest żytne-bardzo dobry (pszenno-żytnie) – 47,2% powierzchni gminy oraz pszenno-bardzo dobry – 21,5%. Oba kompleksy zaliczane są do klas bonitacyjnych IIIa i IIIb, czyli gleb orne dobre i średnio dobre. Duży wpływ mają na to warunki wodne oraz właściwości fizyczne i chemiczne podłoża. Są one jednak narażone na degradację i erozję.

Pozostałe kompleksy glebowe mają udział mniejszy niż 5% powierzchni gminy, nadal stanowią jednak ok. 30% powierzchni całkowitej. Stosunkowo duży udział mają pozostałe kompleksy żytnie – słaby (5,76%) i dobry (4,14%) oraz użytki zielone średnie (4,29%).

6.1.2. Hydrosfera

Wody powierzchniowe

Gmina Kiernozia w całości leży w dorzeczu Wisły, w granicach zlewni Bzury do której wody są odprowadzane poprzez Nidę i Przysowę – dopływ Słudwi. Dwie największe rzeki to Nida i Przysowa.

- Nida w granicach gminy ma długość 8,6 km, zaś jej zlewnia ma 58,99 km². Zbiera wodę ze wschodniej części gminy.
- Przysowa w granicach gminy ma długość 3,2 km, zaś zlewnia ma 12,6 km². Zbiera wodę z zachodniej części gminy. W granicach gminy uchodzi też do Słudwi.

Wody podziemne

Na obszarze gminy znajdują się trzy piętra wodonośne: czwartorzędowe (najpłytsze, mało zasobne, wykorzystywane lokalnie), mioceńskie (główne piętro wodonośne) i jurajskie (potencjalnie bardzo wydajne – powyżej 200 m³/h).

Kiernozia leży w granicach GZWP 215 Subniecka Warszawska oraz 215A – jej części centralnej.

- GZPW nr 215 „Subniecka Warszawska” – to zbiornik o charakterze porowym w utworach trzeciorzędowych, o szacunkowych zasobach 250 tys. m³/dobę i średniej głębokości ujęcia 160 m.
- GZPW nr 215a „Subniecka Warszawska – część centralna” – zbiornik o charakterze porowym w utworach trzeciorzędowych, o szacunkowych zasobach 145 tys. m³/dobę i średniej głębokości ujęcia 180 m.

Oba zbiorniki są nieudokumentowane.

6.1.3. Atmosfera

Klimat

Klimat Kiernozi:

- Średnia roczna temperatura powietrza 8,1°C,
- Średnie temperatura powietrza w styczniu -1,8°C,
- Średnia temperatura powietrza w lipcu 18,2°C,
- Średnia roczna suma opadów 500 mm,
- Średnie ciśnienie 1002 hPa,
- Długość okresu wegetacyjnego 219 dni,
- Średnia roczna liczba dni: z opadami deszczu – 156, mgłą – 37, śniegiem – 49, gradem – 3.

Na terenie gminy występują różne warunki topoklimatyczne, w związku z czym można tu wyróżnić:

- Topoklimat terenów rolniczych,
- Topoklimat dolin rzecznych,
- Topoklimat terenów zabudowanych.

Jakość powietrza

Największymi źródłami zanieczyszczeń są:

- droga wojewódzka nr 584,
- niska emisja z przydomowych palenisk,
- zanieczyszczenia pochodzące z upraw i hodowli.

Klimat akustyczny

Głównym źródłem hałasu w gminie jest hałas komunikacyjny, emitowany przez środki transportu drogowego. Największy hałas występuje przy głównych drogach przelotowych, których ranga (droga wojewódzka) jest adekwatna do obciążenia transportowego. Nasilenie hałasu ze źródeł komunikacyjnych zależy od natężenia ruchu, stanu technicznego pojazdów i dróg.

Pola elektromagnetyczne

Źródłem pól elektromagnetycznych występujący na omawianym terenie są linie energetyczne, urządzenia elektroenergetyczne wysokiego i średniego napięcia oraz stacje bazowe telefonii komórkowej. W przypadku stacji bazowych emitowane pola elektromagnetyczne znajdują się na wysokości ponad 30 m n.p.t., nie stwarzając zagrożenia dla okolicznych mieszkańców. Na terenie gminy Kiernozia znajdują się dwa nadajniki sieci GSM: w południowo-wschodniej części wsi Kiernozia oraz w jej zachodniej części.

6.1.4. Biosfera

Flora

Na terenie gminy zidentyfikowano rośliny objęte ochroną ścisłą: grązel żółty (Stępów, Kiernozia), a ochroną częściową: kalina i kruszyna (Czerniew, Wola Stępowska). Bardzo prawdopodobne jest występowanie innych gatunków roślin chronionych, związanych z łąkami.

Wysokie walory przyrodnicze ma zabytkowy park w Kiernozi. Na jego terenie stwierdzono obecność ponad 20 gatunków drzew (w tym dąb - pomnik przyrody). Osobliwością jest bardzo liczne występowanie w parku starych okazów klonu polnego, gatunku rzadko stosowanego i spotykanego w parkach centralnej części Polski.

Najciekawszymi zbiorowiskami naturalnymi w granicach gminy są czyżnie i zbiorowiska zaroślowe oraz roślinność bagien i torfów.

- Czyżnie to zarośla porastające granice pól, wzdłuż starych rowów i dróg, śródpolne kamieńce. Tworzą je takie gatunki jak: tarniny, dzika róża, głóg, jeżyna, derenia, szakłaka, grab. Czyżnie są zbiorowiskiem zastępczym lasu grądowego.

- Torfowiska i bagna w Kiernozi położone są przede wszystkim w granicach OChK Dolina Przysowy. Składają się na nie ziołorośla, turzycowiska i trzcinowiska z zakrzaczeniami wierzbowymi. Spotkać tu można: bagnicę torfową, turzycę bagienną, skalnicę torfowiskową, przygielka brunatnego.

Lasy

Wskaźnik lesistości w gminie Kiernozia wynosi 3,6% – jest on zatem 3-krotnie niższy od średniej powiatu (10,1%) i niemal 9-krotnie niższy od wojewódzkiej (21,1%). Największą część lasów gminy (213 ha, tj. 78% powierzchni wszystkich lasów) stanowi własność Skarbu Państwa. Grunty leśne stanowiące własności prywatną zajmują powierzchnię 60,5 ha (22%).

W strukturze siedliskowej lasów gminy najliczniej reprezentowany jest bór mieszany świeży (Bm_w) oraz las mieszany świeży (LM_{św}) – stanowią po 30% powierzchni w całej strukturze siedliskowej. Bm_{św} zajmuje gleby mniej żyzne o umiarkowanym uwilgotnieniu, głównie piaski i żwiry lodowcowe. LM_{św} występuje na glebach żyznych o umiarkowanym uwilgotnieniu, najczęściej gliny zwałowe, piaski i żwiry sandrowe na glinach zwałowych. Struktura siedliskowa lasów gminy wskazuje na to, iż są one bogate pod względem różnorodności biologicznej oraz bardzo cenne z przyrodniczego punktu widzenia.

Gatunkiem dominującym jest sosna, która stanowi ponad 60% składu gatunkowego lasów w gminie. Sosna występuje na wszystkich typach siedliskowych lasu. Poza nią wśród gatunków dominujących występuje brzoza (17%), olsza (11%) oraz dąb (9%). Obecne działania Lasów Państwowych dążą do dostosowania składów gatunkowych lasów do panujących warunków siedliskowych. Lasy ochronne znajdujące się na terenie gminy Kiernozia łącznie zajmują ok. 66 ha. Wśród kategorii ochronności lasów na terenie gminy występują: lasy wodochronne oraz nasienne.

Fauna

Najlepiej rozpoznana grupą zwierząt na terenie gminy jest awifauna. Jest to związane z badaniami poprzedzającymi utworzenie obszaru Natura 2000 „Dolina Przysowy”. Lista gatunków ptaków, możliwych do zaobserwowania znajduje się w rozdziale 6.2.2.4 Gatunki chronione. Ponadto na terenie gminy zaobserwowano liczne gatunki podlegające ochronie: czapla biała, dzięcioł duży, krzyżówka, lelek, sieweczka i inne.

Tabela 2 Gatunki ptaków zaobserwowane podczas inwentaryzacji

Nazwa polska	Nazwa łacińska	Miejsce występowania
bażant	<i>Phasianus colchicus</i>	pola
bernikla białolica	<i>Branta leucopsis</i>	
bielik	<i>Haliaeetus albicilla</i>	
bocian biały	<i>Ciconia ciconia</i>	Długie
bogatka	<i>Parus major</i>	Kiernozia
brodziec śniady	<i>Tringa erythropus</i>	
cierniówka	<i>Sylvia communis</i>	
czapla biała	<i>Egretta alba</i>	
czernica	<i>Aythya fuligula</i>	
dudek	<i>Upupa epops</i>	
dymówka	<i>Hirudo rustica</i>	
dzięcioł duży	<i>Dendrocopos major</i>	Kiernozia
dzwoniec	<i>Chloris chloris</i>	Niedzieliska
gawron	<i>Corvus frugilegus</i>	Długie
głowienka	<i>Aythya ferina</i>	
grzywacz	<i>Columba palumbus</i>	Stępów
jerzyk	<i>Apus apus</i>	Kiernozia
kania czarna	<i>Milvus migrans</i>	
kania ruda	<i>Milvus milvus</i>	
kapturka	<i>Sylvia atricapilla</i>	
kawka	<i>Corvus monedula</i>	Kiernozia

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

PROJEKT STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY KIERNOZIA

kobuz	<i>Falco subbuteo</i>	Wola Stępniewska
kopciuszek	<i>Phoenicurus ochruros</i>	Czerniew
kos	<i>Turdus merula</i>	
kowalik	<i>Sitta europaea</i>	KiernoZIA
kruk	<i>Corvus corax</i>	Wola Stępniewska
krzyżówka	<i>Anas platyrhynchos</i>	Stępów
kszyk	<i>Gallinago gallinago</i>	
kulczyk	<i>Serinus serinus</i>	KiernoZIA
kuropatwa	<i>Perdix perdix</i>	Tydówka
kwiczoł	<i>Turdus pilaris</i>	
kwokacz	<i>Tringa nebularia</i>	
lelek	<i>Caprimulgus europaeus</i>	
lerka	<i>Lullula arborea</i>	
łabędź czarnodzioby	<i>Cygnus bewicki</i>	
łożówka	<i>Acrocephalus palustris</i>	Długie
łyska	<i>Fulica atra</i>	Stępów
makolągwa	<i>Carduelis cannabina</i>	Wola Stępniewska
mazurek	<i>Passer montanus</i>	Wola Stępniewska
mewa siwa	<i>Larus canus</i>	
modraszka	<i>Cyanistes caeruleus</i>	KiernoZIA
muchołówka szara	<i>Muscicapa striata</i>	KiernoZIA
myszolów	<i>Buteo buteo</i>	Długie
myszolów włochaty	<i>Buteo lagopus</i>	
nurogęs	<i>Mergus merganser</i>	
oknówka	<i>Delichon urbica</i>	
perkozek	<i>Tachybaptus ruficollis</i>	
piecuszek	<i>Phylloscopus trochilus</i>	Czerniew
piegża	<i>Sylvia curruca</i>	KiernoZIA
pliszka siwa	<i>Motacilla alba</i>	
pliszka żółta	<i>Motacilla flava</i>	Stępów
podgorzałka	<i>Aythya nyroca</i>	
pokląskwa	<i>Saxicola rubetra</i>	Stępów
potrzyszcz	<i>Emberiza calandra</i>	Wola Stępniewska
potrzos	<i>Emberiza schoeniclus</i>	Stępów
przepiórka	<i>Coturnix coturnix</i>	
pustułka	<i>Falco tinnunculus</i>	Stępów
rokitniczka	<i>Acrocephalus shoenobaenus</i>	Stępów
rożeniec	<i>Anas acuta</i>	
sierpówka	<i>Strepopelia decaocto</i>	Stępów
sieweczka rzeczna	<i>Charadrius dubius</i>	
skowronek polny	<i>Alauda arvensis</i>	Stępów
słowik rdzawy	<i>Luscinia megarhynchos</i>	Wola Stępniewska
słowik szary	<i>Luscinia luscinia</i>	Sokołów
sójka	<i>Garrulus glandarius</i>	Czerniew
sroka	<i>Pica pica</i>	Wola Stępniewska
strumieniówka	<i>Locustella fluviatilis</i>	
szczygieł	<i>Carduelis carduelis</i>	KiernoZIA
szpak	<i>Sturnus vulgaris</i>	KiernoZIA
śmieszka	<i>Chroicocephalus ridibundus</i>	
śpiewak	<i>Turdus philomelos</i>	

świergotek drzewny	<i>Anthus trivialis</i>	Wola Stępowska
świergotek łąkowy	<i>Anthus pratensis</i>	Stępów
trzciniak	<i>Acrocephalus arundinaceus</i>	Stępów
trzemielojad	<i>Pernis apivorus</i>	
trznadel	<i>Emberiza citrinella</i>	Wola Stępowska
wilga	<i>Oriolus oriolus</i>	Wola Stępowska
wodnik	<i>Rallus aquaticus</i>	
wrona siwa	<i>Corvus cornix</i>	Stępów
wróbel	<i>Passer domesticus</i>	Kiernozia
zaganiacz	<i>Hippolais icterina</i>	Kiernozia
zausznik	<i>Podiceps nigricollis</i>	
zięba	<i>Fringilla coelebs</i>	Czerniew

Chronione prawnie gatunki bezkręgowców są reprezentowane przez trzmiele: rudego, ziemnego i kamiennika oraz ślimaka winniczka. W stawach na terenie Kiernozi oraz Stępowa zaobserwowano płazy: żabę wodną i ropuchę szarą.

Teriofauna reprezentowana jest przez: jeże, krety, lisy, zające i sarny. Ponadto, po wymienionych wcześniej, według danych uzyskanych z Nadleśnictwa Łąck, na terenie gminy spośród zwierząt łownych spotkać można: kunę, tchórza, jenota, borsuka, piżmaka, dziką, daniela.

6.1.5. System przyrodniczy gminy

System przyrodniczy gminy Kiernozia oparty jest przede wszystkim na:

- dolinach rzecznych Przysowy i Nidy,
- niewielkich kompleksach leśnych,
- obszarze Natura 2000 – Dolina Przysowy i Słudwi.

Do terenów szczególnie cennych przyrodniczo zaliczyć można obszary wodno-błotne w dolinie Przysowy „Błota Stępkowskie”. Obszar ten w obowiązującym Planie Zagospodarowania Województwa Łódzkiego z 2010 roku wymieniony jest do objęcia ochroną – rezerwat przyrody.

6.1.6. Walory krajobrazowe

Na walory krajobrazowe gminy wpływają elementy zainwestowane, cenne obiekty kulturowe (zarówno pojedyncze obiekty architektoniczne, stanowiska archeologiczne, jak i zachowane układy przestrzenne) oraz elementy przyrodnicze. Gmina nie jest szczególnie zasobna w obiekty kulturowe, najwięcej jest ich w miejscowości Kiernozia. Obiekty zabytkowe zlokalizowane w gminie, mają przede wszystkim znaczenie regionalne i lokalne.

Stanowiska archeologiczne, obiekty zabytkowe oraz pozostałości miasta lokacyjnego świadczą o stosunkowo bogatej przeszłości. Przywileje nadane Kiernozi wskazują, że miała ona charakter nie tylko rolniczy, ale była ważnym ośrodkiem kulturalnym, handlowym i politycznym regionu.

Najcenniejszymi obiektami reprezentatywnymi dla środowiska kulturowego gminy są:

- obiekty wpisane do rejestru zabytków: kościół, park i pałac w Kiernozi,
- układ urbanistyczny miasta lokacyjnego Kiernozia,
- powierzchniowe obiekty wpisane do ewidencji zabytków (zespoły dworsko-folwarczne),
- pałace i dworki.

W gminie dominują tereny otwarte, są one przede wszystkim użytkowane rolniczo z rozsianą zabudową. Ukształtowanie powierzchni, miejscami uatrakcyjnia krajobraz gminy – rozcięcia dolinne Nidy i Przysowy. Ze względu jednak na rolniczy charakter gminy, nie jest to wadą. W zakresie walorów krajobrazowych na szczególną uwagę zasługują:

- dolina Przysowy,
- wzgórze w okolicy Woli Stępowskiej,
- kompleksy leśne,
- tereny łąk.

W celu ochrony ekosystemów doliny Przysowy i fragmentów wysoczyzny ze zbiorowiskiem roślinności wodno-błotnej, leśnej i zakrzaczeń powołany został Obszar Chronionego Krajobrazu „Dolina Przysowy”.

6.2. OCHRONA ŚRODOWISKA

6.2.1. Gmina Kiernozia na tle systemów chronionych w Polsce

Połączenie z terenami chronionymi i cennymi przyrodniczo poza gminą zapewnia korytarz ekologiczny (ECONET) o znaczeniu krajowym - 40K. Przebiega on doliną Przysowy z północy na południe i zapewnia połączenie pomiędzy Puszcą Bolimowską, a Gostyńsko-Włocławskim Parkiem Krajobrazowym, w obrębie których zlokalizowane są liczne obszary Natura 2000 oraz rezerwaty przyrody.

6.2.2. Formy ochrony przyrody w gminie ustanowione na podstawie Ustawy o ochronie przyrody

6.2.2.1. Obszar Chronionego Krajobrazu „Dolina Przysowy”

Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Przysowy powołany został uchwałą Nr 163/XXVI/88 Wojewódzkiej Rady Narodowej w Płocku z dnia 9 czerwca 1988 r. (Dz.Urz.Woj. Płockiego z 1988 nr 7 poz. 106), dostosowana Rozporządzeniem Nr 16/98 Wojewody Płockiego z dnia 27 kwietnia 1998 r. w sprawie dostosowania uchwały Nr 163/XXVI/88 WRN w Płocku z dnia 9 czerwca 1988 r. (Dz.Urz.Woj. Płockiego z 1988 nr 4 poz. 38).

OChK Dolina Przysowy obejmuje bagienno-torfowy w zachodniej części gminy. Celem utworzenia, jest ochrona ekosystemów doliny Przysowy i fragmentów wysoczyzny ze zbiorowiskiem roślinności wodno-błotnej, leśnej i zakrzaczeń.

6.2.2.2. Obszar Natura 2000

Dolina Przysowy i Słudwi PLB100003 – obszar położony jest w zachodniej części gminy Kiernozia. Powołany został rozporządzeniem Ministra Środowiska (Dz.U. z 2012 r. Nr 25, poz. 133 ze zmianami) – w granicach gminy ma powierzchnię 311,66 ha. Obszar ten ma istotne znaczenie dla ochrony ptaków migrujących w okresie wiosennym, w szczególności dla: gęsi białoczelnej, gęsi zbożowej, gęgawy, siewki złotej, czajki, bataliona, łączaka, żurawia, krzyżówki, świstuna, cyraneczki. Gatunkami lęgowymi występującymi na opisywanym obszarze są: gęgawa, rybitwa czarna, podróżniczek, błotniak stawny, błotniak łąkowy, rycyk. W granicach gminy wskazany obszar licznie pokrywają torfowiska oraz tereny podmokłe, stanowiąc łąki i nieużytki rolne.

6.2.2.3. Pomniki przyrody

Na terenie gminy Kiernozia znajduje się jeden pomnik przyrody. Jest to dąb szypułkowy, położony w parku przydworskim w Kiernozi. Podstawą prawną jego ochrony jest Obwieszczenie Wojewody Płockiego Nr 20 z dnia 27 listopada 1976 r.

6.2.2.4. Gatunki chronione

Na obszarze gminy mogą potencjalnie występować ptaki wymienione w Załączniku I Dyrektywy Rady 79/409/EWG, ze względu na znajdujący się w granicach gminy obszar Natura 2000.

Tabela 3 Ptaki wymienione w Załączniku I Dyrektywy Rady 79/409/EWG

Kod	Nazwa łacińska	Nazwa polska
A021	<i>Botaurus stellaris</i>	Bąk zwyczajny
A022	<i>Ixobrychus minutus</i>	Bączek zwyczajny
A027	<i>Egretta alba (Ardea alba)</i>	Czapla biała
A031	<i>Ciconia ciconia</i>	Bocian biały
A037	<i>Cygnus bewickii (Cygnus</i>	Łabędź czarnodzioby
A038	<i>Cygnus cygnus</i>	Łabędź krzykliwy
A045	<i>Branta leucopsis</i>	Bernikla białolica
A075	<i>Haliaeetus albicilla</i>	Bielik zwyczajny
A081	<i>Circus aeruginosus</i>	Błotniak stawowy

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

PROJEKT STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY KIERNOZIA

A082	<i>Circus cyaneus</i>	Błotniak zbożowy
A083	<i>Circus macrourus</i>	Błotniak stepowy
A084	<i>Circus pygargus</i>	Błotniak łąkowy
A103	<i>Falco peregrinus</i>	Sokół wędrowny
A119	<i>Porzana porzana</i>	Kropiatka, kureczka nakrapiana
A120	<i>Porzana parva</i>	Zielonka, kureczka zielonka
A122	<i>Crex crex</i>	Derkacz
A127	<i>Grus grus</i>	Żuraw szary
A140	<i>Pluvialis apricaria</i>	Siewka złota
A151	<i>Philomachus pugnax</i>	Batalion
A166	<i>Tringa glareola</i>	Łęczak, brodziec leśny, trawnik
A193	<i>Sterna hirundo</i>	Rybitwa rzeczna, rybitwa zwyczajna
A195	<i>Sternula albifrons</i>	Rybitwa białoczelna
A197	<i>Chlidonias niger</i>	Rybitwa czarna
A229	<i>Alcedo atthis</i>	Zimorodek zwyczajny
A234	<i>Picus canus</i>	Dzięcioł zielonosiwy
A236	<i>Dryocopus martius</i>	Dzięcioł czarny
A272	<i>Luscinia svecica</i>	Podróżniczek
A307	<i>Sylvia nisoria</i>	Jarzębatka
A338	<i>Lanius collurio</i>	Gąsiorek
A379	<i>Emberiza hortulana</i>	Ortolan, trznadel ortolan

Tabela 4 Regularnie występujące ptaki migrujące nie wymienione w Załączniku I Dyrektywy Rady 79/409/EWG

Kod	Nazwa łacińska	Nazwa polska
A028	<i>Ardea cinerea</i>	Czapla siwa
A036	<i>Cygnus olor</i>	Łabędź niemy
A038	<i>Cygnus cygnus</i>	Łabędź krzykliwy
A039	<i>Anser fabalis</i>	Gęś zbożowa
A041	<i>Anser albifrons</i>	Gęś białoczelna
A043	<i>Anser anser</i>	Gęś gęgawa
A048	<i>Tadorna tadorna</i>	Ohar
A050	<i>Anas penelope</i>	Świstun
A051	<i>Anas strepera</i>	Krakwa, kaczka krakwa
A052	<i>Anas crecca</i>	Cyraneczka
A055	<i>Anas querquedula</i>	Cyranka
A056	<i>Anas clypeata</i>	Płaskonos
A067	<i>Bucephala clangula</i>	Gągoł
A096	<i>Falco tinnunculus</i>	Pustułka zwyczajna
A142	<i>Vanellus vanellus</i>	Czajka
A152	<i>Lymnocyptes minimus</i>	Bekasik
A153	<i>Gallinago gallinago</i>	Bekas kszyc
A156	<i>Limosa limosa</i>	Rycyk, szlamik rycyk
A160	<i>Numenius arquata</i>	Kulik wielki
A162	<i>Tringa totanus</i>	Krwawodziób, brodziec krwawodzioby
A290	<i>Locustella naevia</i>	Świerszczak
A292	<i>Locustella luscinioides</i>	Brzęczka
A391	<i>Phalacrocorax carbo sinensis</i>	Kormoran zwyczajny, kormoran czarny

Tabela 5 Zwierzęta wymienione w Załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG

Kod	Nazwa łacińska	Nazwa polska
SSAKI		
1337	<i>Castor fiber</i>	bóbr europejski
1355	<i>Lutra Lutra</i>	wydra europejski
GADY I PŁAZY		
1188	<i>Bombina bombina</i>	Kumak nizinny

6.2.3. Obszary i obiekty chronione na podstawie przepisów o ochronie zabytków

Obiekty wpisane do rejestru zabytków

Tabela 6 Obiekty wpisane do rejestru zabytków

Lp.	Miejscowość	Obiekt	Nr rejestru	Data wpisu
1	Kiernozia	kościół parafialny pw. św. Małgorzaty	287/114Ł	15.08.1967
2	Kiernozia	dzwonnica kościoła parafialnego	383/565Ł	17.08.1967
3	Kiernozia	pałac rodziny Łączyńskich	288/115Ł	17.08.1967
4	Kiernozia	park podworski, krajobrazowy	566/384Ł	17.08.1967

Zródło: WUOZ w Łodzi Delegatura w Skierniewicach

Obiekty i obszary znajdujące się w ewidencji zabytków

Tabela 7 Wykaz obiektów i obszarów znajdujących się w ewidencji zabytków

Lp.	Miejscowość	Obiekt	Okres powstania
OBIEKTY ARCHITEKTONICZNE			
1	Czerniew	zespół dworsko-folwarczny	II poł. XIX w. – pocz. XX w.
2	Czerniew	dwór rodziny Boskich	1925-1927 r.
3	Długie	zespół dworsko-folwarczny	pocz. poł. XIX w. – XIX/XX w.
4	Kiernozia	d. zajazd	XVIII – XIX w.
5	Wola Stępowaska	dwór	1929 r.
6	Chruście	d. budynek zarządcy folwarku	XIX w.
7	Ciechomin	chałupa	XIX w.
8	Ciechomin	chałupa	XIX w.
9	Brodne Józefów	chałupa	XIX w.
CMENTARZE			
1	Kiernozia	cmentarz wojskowy	1945-1946 r.
2	Kiernozia	cmentarz wyznania mojżeszowego	nieznany
3	Kiernozia	cmentarz wyznania mojżeszowego	nieznany
4	Kiernozia	cmentarz parafialny	początek XIX w.
5	Kiernozia	cmentarz ewangelicki	początek XIX w.
6	Kiernozia	cmentarz przykościelny	XIV w.

Zródło: WUOZ w Łodzi Delegatura w Skierniewicach

Stanowiska archeologiczne

Teren gminy Kiernozia leży w zasięgu 5 obszarów AZP: 56-54, 56-55, 56-56, 55-55, 55-56. Są to głównie ślady osadnicze lub osady, pochodzące z różnych epok. Zlokalizowane są przede wszystkim we wsiach: Czerniew, Sokołów Kolonia i Sokołów Towarzystwo, Stępów oraz Wola Stępowaska.

Tabela 8 Wykaz stanowisk archeologicznych

Lp.	Miejscowość	Nr stanowiska	Chronologia	Funkcja obiektu
1	Witusza	55-55/18	NOW	osada
2	Chruście	55-55/19	SR	osada
3	Chruście	55-55/20	WSR/NO	osada
4	Witusza	55-55/21	SR/NOW	osada
5	Chruście	55-55/22	OWR/SR	ślady osad./osada
6	Chruście	55-55/23	WSR/SR	osada
7	Witusza	55-55/24	OWR/NOW	osada
8	Witusza	55-55/25	NOW	osada

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

PROJEKT STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY KIERNOZIA

9	Niedzieliska	55-56/1	NOW	śląd osadnictwa
10	Niedzieliska	55-56/2	NOW	śląd osadnictwa
11	Niedzieliska	55-56/3	NOW	śląd osadnictwa
12	Stępów	56-54/70	OL/WSR	osada
13	Stępów	56-54/75	OWR/SR	osada
14	Stępów	56-54/76	-	osada
15	Stępów	56-54/77	-	śląd osadnictwa
16	Stępów	56-54/78	OWR	osada
17	Stępów	56-54/79	WSR	śląd osadnictwa
18	Stępów	56-54/80	OWR	śląd osadnictwa
19	Stępów	56-54/81	-	śląd osadnictwa
20	Stępów	56-54/88	N/WSR/NOW	osada/śląd osadnictwa
21	Stępów	56-54/89	-/NOW	śląd osad./śląd osad.
22	Natolin	56-55/1	EK/OWR	obozowisko/cmentarzysko
23	Czerniew	56-55/10	OWR	śląd osadnictwa
24	Czerniew	56-55/11	OWR/NOW	osada/osada
25	Wiśniewo	56-55/12	OWR/SR	osada/osada
26	Sokołów-Kolonia	56-55/13	NOW	osada
27	Sokołów-Kolonia	56-55/14	SR	śląd osadnictwa
28	Sokołów-Kolonia	56-55/15	NOW	śląd osadnictwa
29	Sokołów-Kolonia	56-55/16	WSR/NOW	osada/osada
30	Lasocin	56-55/17	NOW	śląd osadnictwa
31	Wola Stępowska	56-55/18	OL/SR/NOW	osada/osada/osada
32	Wola Stępowska	56-55/19	SR	osada
33	Natolin	56-55/2	OWR	osada
34	Stępów	56-55/20	SR/NOW	osada/osada
35	Wola Stępowska	56-55/21	EK/NOW	osada/śląd osad
36	Wola Stępowska	56-55/22	EB	śląd osadnictwa
37	Wola Stępowska	56-55/23	EB/SR/NOW	śląd osad./osada/osada
38	Wola Stępowska	56-55/24	NOW	śląd osadnictwa
39	Różanów	56-55/25	SR	śląd osadnictwa
40	Wola Stępowska	56-55/26	NOW	osada
41	Stępów	56-55/27	EB	śląd osadnictwa
42	Natolin	56-55/28	NOW	śląd osadnictwa
43	Sokołów-Towarzystwo	56-55/29	NOW	śląd osadnictwa
44	Czerniew	56-55/3	OWR/NOW	osada/osada
45	Sokołów-Towarzystwo	56-55/30	WEŻ	śląd osadnictwa
46	Teresów	56-55/31	WEŻ	śląd osadnictwa
47	Teresów	56-55/32	WEŻ/NOW	śląd osad./śląd osad.
48	Sokołów-Towarzystwo	56-55/33	NOW/STAR	osada/śląd osad.
49	Sokołów-Towarzystwo	56-55/34	OWR/NOW	śląd osad./śląd osad.
50	Lasocin	56-55/35	N	cmentarzysko
51	Kiernoza	56-55/36	-	cmentarzysko
52	Czerniew	56-55/4	EK	śląd osadnictwa
53	Czerniew	56-55/5	WEŻ	osada
54	Czerniew	56-55/6	OWR	osada
55	Czerniew	56-55/7	EB/OWR/NOW	osada/osada/osada
56	Czerniew	56-55/8	EK/OWR/SR/NOW	obozowisko/osada/osada/osada
57	Czerniew	56-55/9	EK/OWR/SR/NOW	obozowisko/osada/osada/osada
58	Brodne Towarzystwo	56-56/1	N	b.d.
59	Ciechomin	56-56/11	SR/NOW/STAR	b.d.
60	Przecze	56-56/12	NOW	b.d.
61	Jadzień	56-56/15	WSR/SR	b.d.
62	Zosin	56-56/16	N/WEŻ/WSR	b.d.
63	Zosin	56-56/2	WSR	b.d.
64	Jadzień	56-56/27	WSR	b.d.
65	Olszyny	56-56/3	SR/NOW	b.d.
66	Krzyżyk Osiński	56-56/4	WEŻ/OWR/WSR	b.d.
67	Ludwików	56-56/5	SR/NOW	b.d.
68	Natolin Osiński	56-56/6	NOW	b.d.

Źródło: WUOZ w Łodzi Delegatura w Skierniewicach

N – neolit; EK – epoka kamienia; OL – okres leteński; EB – epoka brązu; WEŻ – wczesna epoka brązu; OWR – okres wpływów rzymskich; WSR – wczesne średniowiecze; SR – średniowiecze; NOW – nowożytność; STAR – pradziej;

6.2.4. Obszary chronione na podstawie przepisów odrębnych

6.2.4.1. Obszary chronione na podstawie przepisów o ochronie gruntów rolnych i leśnych

Ochroną przed przeznaczeniem gruntów na cele nierolne są objęte użytki rolne utworzone z gleb pochodzenia mineralnego i organicznego, zaliczone do klas I, II, III, IIIa, IIIb oraz użytków rolnych klas IV, IVa, IVb, V i VI utworzonych z gleb pochodzenia organicznego. Na obszarze gminy Kiernozia stanowią ok. 68% powierzchni (5213,61 ha). Występują na obszarze całej gminy, największy ich udział jest we wsiach (powyżej 75% gruntów): Jerzewo, Brodne Józefów, Witusza, Osiny, Jadzin, Tydówka, Brodne Towarzystwo, Niedzieliska, PGR Długie. Zmiana przeznaczenia gruntów tych klas na cele nierolnicze wymaga uzyskania zgody Ministra Rolnictwa.

6.2.4.2. Obszary chronione na podstawie przepisów o lasach

Lasy ochronne

W myśl rozporządzenia w sprawie szczegółowych zasad i trybu uznawania lasów za ochronne oraz szczegółowych zasad prowadzenia w nich gospodarki leśnej (Dz.U. z 1992 nr 67 poz. 337), część lasów w gminie uznanych jest za ochronne, pełniąc dwojakie funkcje:

- chronią zasoby wód na siedliskach wilgotnych i bagiennych,
- drzewostany nasienne, wyłączone z użytkowania rębego.

Lasy wodochronne obejmują swoim zasięgiem przede wszystkim siedliska wilgotne i bagienne. Obszarem najcenniejszym są lasy olsowo-jesionowe położone w dolinie Przysowy w obrębie Stępów.

W kompleksie leśnym, na południe od wsi Kiernozia, znajduje się niewielki obszar drzewostanu nasiennego.

Leśny Kompleks Promocyjny „Lasy Gostynińsko-Włocławskie”

Podstawą powołania Leśnego Kompleksu Promocyjnego „Lasy Gostynińsko-Włocławskie” jest rozporządzenie Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych Nr 5 z dnia 24.01.2001 r. w sprawie Leśnych Kompleksów Promocyjnych (BILP.2001.3.5). Obszar ten leży w granicach administrowanych przez Regionalną Dyрекcję Lasów Państwowych w Łodzi, na terenie Nadleśnictwa Gostynin oraz Łąck, a także Włocławek z RDLP w Toruniu.

Powołanie miało na celu pogodzenie funkcji gospodarczych, związanych z produkcją drewna, z funkcją ochrony ekosystemów. Równie istotnym zadaniem LKP jest rola edukacyjna, naukowa i doświadczalna. Na terenie gminy Kiernozia KLP zajmuje powierzchnię 223,36 ha.

6.2.4.3. Obszary i obiekty chronione na podstawie przepisów o ochronie wód

Ujęcia wód podziemnych znajdują się we wsiach Chruśle i Wola Stępowska. Zgodnie z ustawą Prawo wodne (Dz.U. z 2012 nr. 145), w celu zapewnienia odpowiedniej jakości wody ujmowanej do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia oraz zaopatrzenia zakładów wymagających wody wysokiej jakości, a także ze względu na ochronę zasobów wodnych mogą być ustanowione strefy ochronne ujęć wody. Ze względu na warunki hydrogeologiczne, hydrologiczne i geomorfologiczne oraz zapewnia konieczną ochronę ujmowanej wody ustanowiona została tylko strefa ochrony bezpośredniej (w granicach działki, na której znajduje się ujęcie wody).

Na terenie ochrony bezpośredniej zakazane jest użytkowanie gruntów do celów niezwiązanych z eksploatacją ujęcia wody. Należy:

- odprowadzać wody opadowe w sposób uniemożliwiający przedostawanie się ich do urządzeń służących do poboru wody,
- zagospodarować teren zielenią,
- odprowadzać poza granicę terenu ochrony bezpośredniej ścieki z urządzeń sanitarnych, przeznaczonych do użytku osób zatrudnionych przy obsłudze urządzeń służących do poboru wody,
- ograniczyć do niezbędnych potrzeb przebywanie osób niezatrudnionych przy obsłudze urządzeń służących do poboru wody.

Zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 27 czerwca 2006 r. w sprawie przebiegu granic obszarów dorzeczy i regionów wodnych (Dz. U. nr 126 poz. 878 z dnia 14 lipca 2006 r.) wschodnia część gminy znajduje się w obrębie trzeciorzędowego Głównego Zbiornika Wód Podziemnych Tr 215 Subniecka Warszawska, natomiast część zachodnia znajduje się w obrębie trzeciorzędowego Głównego Zbiornika Wód Podziemnych Tr 215A Subniecka Warszawska - część centralna.

6.2.4.4. Obszary wodno-błotne

Na obszarze gminy Kiernozia występują obszary wodno-błotne. Obszary wodno-błotne, zgodnie z Konwencją z Ramsar (Konwencja o obszarach wodno-błotnych mających znaczenie międzynarodowe, zwłaszcza jako środowisko życiowe ptactwa wodnego, weszła w życie w dniu 21 grudnia 1975 r. Polska przystąpiła do Konwencji w dniu 22 marca 1978 r. (Dz. U. Nr 7 poz. 24)) to wszelkiego rodzaju siedliska ekosystemów hydrogenicznnych, czyli uzależnionych od wody. Są to zarówno siedliska lądowe, takie jak obszary bagienne, torfowiskowe, również śródlądowe wody powierzchniowe.

W myśl powyższej Konwencji, w granicach gminy za obszar podlegający ochronie można uznać przede wszystkim dolinę Przysowy w granicach obszaru specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 „Dolina Przysowy i Słudwi”, w szczególności zaś obszar zwany jako „Błota Stępowskie”. Są to tereny bagienne, torfowe o istotnym znaczeniu dla migrujących ptaków.

6.2.5. Proponowane formy ochrony

Na terenie gminy Kiernozia projektowane jest utworzenie Obszaru Chronionego Krajobrazu Dolina Słudwi-Przysowy. Obszar ten będzie obejmował swym zasięgiem już istniejący OChK Dolina Przysowy (z wyłączeniem małego fragmentu w okolicach wsi Stanisławów w Kiernozi) oraz korytarz wokół Słudwi od ujścia Przysowy. W chwili obecnej (stan na czerwiec 2012) w Urzędzie Wojewódzkim w Łodzi prowadzone są prace mające na celu rewizję obowiązujących zapisów aktów prawnych i dostosowanie ich do obowiązującego prawa. Celem tego działania ma być stworzenie ciągu korytarza ekologicznego łączącego cenne przyrodniczo obszary na Mazowszu z OChK Dolina Bzury oraz OChK Pradolina Warszawsko-Berlińska. Koncepcja ta jest zgodna z założeniami przyjętymi w obowiązującym Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Łódzkiego z 2010 roku.

6.2.6. Problemy ochrony środowiska

Głównym zagrożeniem dla środowiska na obszarze gminy Kiernozia jest antropopresja:

- zabudowywanie terenów rolnych o wysokiej klasie bonitacyjnej,
- monokultury uprawowe,
- erozja gleb,
- zmiany w ukształtowaniu terenu na skutek podsypywania działek budowlanych,
- wchodzenie z zabudową w doliny cieków wodnych (dolina Nidy) – teren doliny jest cennym przyrodniczo obszarem pełniącym funkcję korytarzy i ostoi dla zwierząt i roślin,
- duże rozproszenie terenów zabudowanych,
- zmiany w stosunkach wodnych na skutek zabudowy terenów wyposażonych w sieci drenarskie,
- spływ ścieków sanitarnych do wód gruntowych i powierzchniowych na skutek braku kanalizacji sanitarnej,
- usuwanie zadrzewień i zakrzewień przeważnie w wyniku budowy nowych dróg lub infrastruktury technicznej,
- degradacja gleb w tym gleb organicznych na skutek nadmiernego stosowania nawozów sztucznych oraz pestycydów,
- wprowadzanie nowych, obcych gatunków roślin,
- zajmowanie cennych przyrodniczo siedlisk pod urbanizację,
- postępująca fragmentacja przestrzeni,
- powstawanie nowych i utrwalanie istniejących barier ekologicznych.

Przekształcenia świata roślinnego i zwierzęcego

Zagrożeniem dla środowiska, w tym flory i fauny, są niestabilne warunki wodne, wynikające z silnej melioracji dolin rzecznych (głównie Przysowy), co wiąże się z przesuszaniem bagien i obszarów wodno-błotnych. Przesuszenie terenu związane jest z działaniami pogłębiającymi i oczyszczającymi prowadzonymi w korytach obu rzek i na rowach melioracyjnych.

Ponad to istotnymi zagrożeniami dla zwierząt może być: wypalanie trzcinowisk a także zasypywanie niewielkich oczek wodnych, niepokojenie w okresie lęgowym, likwidacja istniejących kęp zadrzewień na terenach bagiennych łąk, jak również dopuszczenie do całkowitego zarośnięcia terenu zakrzaczeniami, zmiana sposobów zagospodarowania i użytkowania gruntów, np. realizacja nasilonej zabudowy na skrajach doliny, zamiana łąk w użytki rolne lub ich zalesienie.

6.2.7. Ocena środowiska gminy

Zmiany w środowisku przyrodniczym w Kiernozi i jej okolicach zachodzą od kilkuset lat. W ich wyniku powstała i ukształtowała się miejscowość oraz okoliczne tereny osadnicze wraz z systemem łączących je dróg. Środowisko przyrodnicze opracowywanego terenu nie zostało przez okres setek lat silnie przekształcone przez człowieka. Pierwotny krajobraz polno-leśny został uzupełniony przez nowe siedziby ludzkie oraz obiekty komunikacji. Obecnie nadal większość powierzchni terenu stanowią tereny otwarte. Współcześnie zachodzące zmiany w części zainwestowanej gminy są niewielkie. Bardziej intensywnie zmiany zachodzą na terenach położonych wzdłuż dróg gminnych i powiatowych. Dotyczy to głównie dogęszczania zabudowy, czego skutkiem jest zmniejszanie się powierzchni biologicznie czynnej.

Zmiana jednego z elementów środowiska przyrodniczego nie pozostaje bez wpływu na powiązane z nim inne komponenty. Istotne jest, że coraz częściej mamy do czynienia z ubocznymi skutkami presji na środowisko oraz wysokimi kosztami niwelowania ich negatywnego wpływu.

Zmiany zachodzące w środowisku gminy Kiernozia związane są z presją urbanizacyjną. Nowe tereny zurbanizowane tworzone są kosztem użytków rolnych. Wkraczaniu rozproszonej zabudowy na grunty orne towarzyszy ich niekorzystna fragmentaryzacja. Procesowi urbanizacji towarzyszy rozwój infrastruktury drogowej i energetycznej, tak bardzo widocznej w krajobrazie. Ze względu na niską presję inwestycyjną, zmiany te nie odznaczają się wybitnie w krajobrazie, a rozproszony i nieuporządkowany charakter tych istniejących wynika z podziałów własnościowych.

6.2.8. Cele ochrony środowiska na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym istotne z punktu widzenia niniejszego opracowania oraz sposoby, w jakich zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu

Ochrona środowiska na szczeblu międzynarodowym i wspólnotowym realizowana jest w Polsce poprzez ustawy i rozporządzenia. Za jeden z najważniejszych spośród nich należy uznać ustawę z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, na podstawie której sporządzona została niniejsza prognoza.

Należy mieć na uwadze, że ustawa w/w jest częściowo wynikiem ustaleń na szczeblu międzynarodowym. Konwencja o Różnorodności Biologicznej sporządzona w Rio de Janeiro w dniu 5 czerwca 1992 r. w Artykule 14 wprowadza odpowiednie procedury wymagające wykonania oceny oddziaływania na środowisko projektów, które mogą mieć znaczenie dla różnorodności biologicznej.

Z punktu widzenia niniejszego opracowania szczególnej wagi nabiera aspekt ekologiczny w planowaniu przestrzennym ujęty w Polityce Ekologicznej Państwa w latach 2009-2012 z perspektywą do roku 2016. Projektowane studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego powinno spełniać wymogi zawarte w tym dokumencie tj. kształtować ład przestrzenny pozwalając na racjonalną gospodarkę. Przez ład przestrzenny należy rozumieć sposób ukształtowania przestrzeni, który tworzy harmonijną całość. Nie należy przy tym zapominać o zasadzie zrównoważonego rozwoju, o której mówi Konstytucja RP w art. 5 – „*Rzeczpospolita Polska (...) zapewnia ochronę środowiska, kierując się zasadą zrównoważonego rozwoju*”. Kryteria zrównoważonego rozwoju zostały uwzględnione w projektowanym studium m.in. wprowadzenie terenów obniżek dolinnych, nie blokujących jednocześnie rozwoju inwestycji na terenach zurbanizowanych. Intensyfikacja zabudowy na obszarach już przekształconych (zwarte tereny

zabudowy miejscowości) może lokalnie prowadzić do zubożenia układu przyrodniczego gminy, jednak w szerszej skali powinien w pewnym stopniu minimalizować problem „rozlewania się” inwestycji na tereny, dla których podstawową funkcją powinna być funkcja przyrodnicza. Jest to swego rodzaju kompromis społeczno – ekologiczny, którego wypracowanie jest niezbędne by zachować środowisko przyrodnicze dla przyszłych pokoleń.

Najważniejszymi ustaleniami w zakresie ochrony środowiska na szczeblu państw członkowskich są dyrektywy, wśród których jako najważniejsze należy wymienić:

- dyrektywę Rady 79/40/EWG z dnia 2 kwietnia 1979 r. w sprawie ochrony dzikich ptaków ze zmianami (Dyrektywa Ptasia);
- dyrektywę Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (Dyrektywa Siedliskowa).

Obie dyrektywy są podstawą prawną tworzenia sieci NATURA 2000, której celem jest zachowanie zagrożonych wyginięciem siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt w skali Europy.

Oprócz w/w aktów prawnych na uwagę zasługują także:

- dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady nr 2001/42/WE z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko (dalej: dyrektywa SOOŚ);
- dyrektywa Rady nr 85/337/EWG z dnia 27 czerwca 1985 r. w sprawie oceny skutków wywieranych przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko naturalne (dalej: dyrektywa OOS).

Celem Dyrektywy nr 2001/42/WE „...*jest zapewnienie wysokiego poziomu ochrony środowiska i przyczynienie się do uwzględniania aspektów środowiskowych w przygotowaniu i przyjmowaniu planów i programów w celu wspierania stałego rozwoju, poprzez zapewnienie, że zgodnie z niniejszą dyrektywą dokonywana jest ocena wpływu na środowisko niektórych planów i programów, które potencjalnie mogą powodować znaczący wpływ na środowisko*”. Dyrektywa nr 85/337/EWG dotyczy oceny wpływu wywieranego przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko.

Z powyższego wynika, że cele ochrony środowiska na szczeblu międzynarodowym, międzyczłonkowskim i krajowym zostały przynajmniej częściowo uwzględnione w projektowanej zmianie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Kiernozia, dla której sporządzona została niniejsza prognoza. Uwidacznia się to przede wszystkim w próbie zapisania jak najbardziej racjonalnych zasad kształtowania już zurbanizowanej przestrzeni objętej studium, z jednoczesnym zachowaniem dużej ilości zieleni, cennych przyrodniczo obiektów i obszarów.

Realizacją ustaleń w zakresie ochrony środowiska na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym są:

- uwzględnieni w studium postanowień konwencji ramsarskiej o ochronie obszarów wodno-błotnych,
- powołanie obszaru specjalnej ochrony – obszar Natura 2000 Dolina Przysowy i Słudwi,
- powołanie Obszaru Chronionego Krajobrazu Dolina Przysowy oraz dążenie do rozszerzenia go,
- uwzględnienie w studium zapisów Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Łódzkiego w zakresie planowanego powołania rezerwatu przyrody „Błota Sępowskie”.

7. POTENCJALNE ZMIANY STANU ŚRODOWISKA W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTU STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY KIERNOZIA

W przypadku braku realizacji przedstawionego do oceny projektu Studium, dalsza polityka przestrzenna gminy prowadzona będzie w oparciu o aktualnie obowiązujące Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Kiernozia, które opracowywane było w trybie nieobowiązującej już ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. o zagospodarowaniu przestrzennym i przyjęte

uchwałą Gminy Kiernozia z dnia 17 marca 2000 r. Treść tego dokumentu nie jest zgodna z obecnie obowiązującą ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z dnia 27 marca 2003 r. a także z innymi ustawami, które w ciągu tych lat zostały uchwalone lub uległy nowelizacji, a ich zapisy są bezpośrednio związane z planowaniem przestrzennym. Studium to nie jest dostosowane do obecnych potrzeb rozwoju gminy (nie uwzględnia zapisów aktualnych planów i programów branżowych), część z jego zapisów straciła swoją aktualność.

Projektowany dokument porządkuje istniejące i dostosowuje do aktualnych potrzeb przyszłe zagospodarowanie terenu. Będzie on miał znaczenie dla środowiska, o ile po jego uchwaleniu gmina przystąpi do zaktualizowania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, szczególnie na terenach konfliktów przestrzennych. Obecnie zarządzanie przestrzenią w gminie odbywa się w oparciu o obowiązujące plany zagospodarowania przestrzennego. Jedynie na 6,5% powierzchni (obszar położony w południowo-zachodnim fragmencie miasta, na południe od ul. Spacerowej w kierunku południowej granicy miejscowości Kiernozia) brak jest miejscowego planu przez co zarządzanie przestrzenią na tym terenie odbywa się głównie w oparciu o decyzje o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu.

8. PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO USTALEŃ PROJEKTU STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY KIERNOZIA

Największy wpływ na zmiany zachodzące w środowisku mają inwestycje: rozbudowa zabudowy mieszkaniowej i aktywności gospodarczej, rozbudowa systemów infrastruktury technicznej oraz rozbudowa i modernizacja szlaków komunikacyjnych.

Negatywne zmiany i przekształcenia środowiska związane są z etapami powstawania nowego zainwestowania powodującym wzrost presji w okresie jego funkcjonowania.

Skutki dla środowiska, jakie będą wynikały z realizacji ustaleń projektu studium, zależą od wielu czynników, m.in. od funkcji jaka została dla danego terenu przypisana w projekcie studium, od rodzaju działalności jaka będzie wykonywana oraz od intensywności zagospodarowania.

Wprowadzane projektem studium przeznaczenie terenu zaliczane jest w różnym stopniu do obciążających środowisko zależnie od przeznaczenia i sposobu ich realizacji. Potencjalne zagrożenia dla środowiska stwarzane przez zmianę przeznaczenia terenu to:

- zmiany w płytkiej budowie geologicznej, powstałe w wyniku prowadzenia prac budowlanych (dotyczy wszystkich terenów przeznaczonych pod zainwestowanie),
- możliwość zanieczyszczenia środowiska gruntowo-wodnego ściekami,
- emisja hałasu, związana z ruchem drogowym pojazdów oraz prowadzeniem działalności gospodarczej,
- emisja do powietrza związana z ruchem drogowym pojazdów oraz pochodząca ze źródeł ogrzewania budynków.

Faktyczne oddziaływanie na środowisko będzie wypadkową ustaleń zawartych w projekcie studium i przyszłych planach zagospodarowania przestrzennego oraz stopnia realizacji tych ustaleń w czasie obowiązywania przeszłego studium.

8.1. PRZEWIDYWANY WPLYW ORAZ ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO USTALEŃ PROJEKTU STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

Art. 51 ust.1 pkt 2 lit. e Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko wśród ocen i analiz nakazuje określenie przewidywanego znaczącego oddziaływania na środowisko ustaleń analizowanego dokumentu (w tym przypadku studium), w szczególności na: różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki, dobra materialne oraz zależności między wymienionymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy. Wpływ na

wymienione komponenty środowiska zależy od formy zagospodarowania terenu. W analizach należy uwzględnić rodzaje oddziaływania: bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe, długoterminowe, stałe, chwilowe, pozytywne i negatywne.

Posługując się powyższą systematyką dokonano próby zdiagnozowania relacji pomiędzy przewidywanymi skutkami realizacji ustaleń studium a stanem jakości poszczególnych komponentów środowiska.

Jako znaczące oddziaływanie rozumie się działania mogące pozytywnie lub negatywnie znacząco oddziaływać na stan i różnorodność siedlisk przyrodniczych, integralność powiązań przyrodniczych oraz czystość środowiska.

Ze względu na brak opracowania ujednoczonych metod ocen wpływu na środowisko ustaleń studium wykorzystano metodę waloryzacji bez uwzględnienia metod matematycznych, których nie można zastosować ze względu na zbyt dużą ilość zmiennych i niewiadomych wynikających z realizacji zapisów studium. Studium jest dokumentem wyrażającym politykę przestrzenną danego miasta bądź gminy wskazującym kierunek zagospodarowania danego terenu, a nie przesądzającym o lokalizacji konkretnej inwestycji (za wyjątkiem inwestycji celu publicznego) często wiąże się to ze wskazywaniem zbyt dużych terenów przeznaczonych pod zabudowę niekorelujących z rzeczywistym zagospodarowaniem i zapotrzebowaniem.

Studium jest dokumentem, który zawiera elementy niemożliwe do jednoznacznego określenia, w związku z powyższym jego zapisy muszą być na tyle elastyczne aby umożliwić właściwy rozwój gminy. Ze względu na charakter zapisów trudno jest jednoznacznie ocenić czy realizacja ich na konkretnym terenie będzie miała wpływ na środowisko słaby czy znaczący.

Zakres kompleksowej oceny wpływu na środowisko ustaleń studium określono metodą waloryzacji punktowej, przypisując terenom o różnym przeznaczeniu wielkość wyrażoną w punktach, przewidywanego oddziaływania na poszczególne elementy środowiska przyrodniczego oraz kulturowego:

- „+2” – dla oddziaływania pozytywnego silnego,
- „+1” – dla oddziaływania pozytywnego,
- „0” – dla braku oddziaływania negatywnego bądź też śladowego,
- „-1” – dla oddziaływania negatywnego,
- „-2” – dla oddziaływania negatywnego silnego.

Tabela 9 Waloryzacja oddziaływania poszczególnych typów projektowanych terenów na poszczególne komponenty środowiska przyrodniczego

PRZEZNACZENIE TERENU	POSZCZEGÓLNE ELEMENTY ŚRODOWISKA												suma	PRESJA NA ŚRODOWISKO:
	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Zwierzęta	Rośliny	Wody	Powietrze	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Klimat	Zasoby naturalne	Zabytki	Dobra materialne		
AG	-2	2	-2	-2	-2	-2	-2	-2	-2	-2	0	1	-15	znacząca
AR	-2	-1	-2	-2	-2	-2	-2	-2	-2	0	-1	2	-16	znacząca
IT	-1	-1	-1	-1	-1	-1	-1	-2	-1	-2	0	0	-12	nieznacząca
K	-1	-1	-1	-1	-2	-2	-1	-1	-2	-1	-1	1	-13	nieznacząca
M-1	-1	2	-2	-1	-1	-1	-1	0	-1	-1	-1	2	-6	nieznacząca
M-2	-1	2	-2	-1	-1	-1	-1	0	-1	-1	-1	2	-6	nieznacząca
MU	-1	2	-1	0	-1	-1	-1	0	-1	-1	2	2	-1	brak lub znikoma
PE	-2	-1	-1	-1	-2	-2	-2	-2	-1	-2	-1	-1	-18	znacząca

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

PROJEKT STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY KIERNOZIA

R	1	0	1	1	-1	-1	-1	1	0	0	0	1	2	brak lub znikoma
Re	2	1	2	2	2	2	2	2	2	2	0	0	19	silnie pozytywna
UP	0	2	-1	-1	-1	-1	-1	0	0	0	1	1	-1	brak lub znikoma
ZC	1	0	0	1	-2	2	-1	2	2	2	2	1	10	pozytywna
ZL	2	2	2	2	2	2	2	2	2	1	2	1	22	silnie pozytywna
ZP	2	2	2	2	2	2	1	2	2	1	2	1	21	silnie pozytywna
ZPp	1	2	1	2	2	2	1	2	2	1	2	2	20	silnie pozytywna
projektowane ciągi komunikacyjne	-2	0	-2	-2	-2	-1	-2	-2	-2	-1	1	1	-14	znaczna

Zagrożenia dla poszczególnych elementów środowiska:

Różnorodność biologiczna

- powstanie lokalnych barier dla migracji zwierząt oraz zakłócenie ciągłości przyrodniczej, szczególnie na skutek przebudowy i rozbudowy drogi wojewódzkiej nr 584,
- znaczne zmniejszenie naturalnej różnorodności biologicznej na skutek przekształcenia pierwotnych warunków siedliskowych oraz wprowadzenia zanieczyszczeń do środowiska,
- na obszarach nowo zurbanizowanych zanikać będą półnaturalne zbiorowiska,
- wzbogacenie różnorodności gatunkowej na skutek wprowadzenia roślinności introdukowanej (ogródki przydomowe),
- ubytek powierzchni terenów biologicznie czynnych,
- pojawianie się gatunków pionierskich na terenach czynnej jak i zaniechanej eksploatacji powierzchniowej (tworzenie miejsc bytowania dla gatunków podlegających ochronie np. jaskółki brzegówki, tworzącej gniazda na ścianach wyłączonych z eksploatacji) i roślinności ruderalnej.

Ludzie

- zwiększona emisja hałasu przede wszystkim komunikacyjnego wzdłuż ciągów komunikacyjnych oraz hałasu związanego z pracą maszyn polowych,
- zwiększona emisja hałasu, zanieczyszczeń powietrza na terenach przeznaczonych pod aktywność gospodarczą – oddziaływanie będzie zależeć od rodzaju prowadzonej działalności oraz stosowanych technologii w istniejącym lub projektowanym obiekcie,
- zwiększona emisja zanieczyszczeń powietrza – szczególnie emisji niskiej w okresie zimowym na skutek wprowadzania nowej zabudowy,
- studium dopuszcza w obrębie terenów aktywności gospodarczej oraz terenów rolniczej aktywności gospodarczej lokalizację obiektów mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, stąd możliwe jest występowanie większych źródeł zanieczyszczeń wpływających na mieszkańców terenów sąsiednich.

Zwierzęta

- powstanie lokalnych barier dla migracji zwierząt (dogęszczenie zabudowy lub wprowadzenie obiektów o dużej kubaturze, zwiększenie emisji zanieczyszczeń, możliwość wystąpienia awarii, budowa nowych ciągów komunikacyjnych bez specjalnych przejść dla zwierząt),
- pojawienie się gatunków zwierząt związanych z siedzibami ludzkimi – wzbogacenie różnorodności siedlisk.

Rośliny

- uszczuplanie terenów siedliskowych na skutek dogęszczenia zabudowy, zmniejszenie powierzchni biologicznie czynnej, zwiększenie emisji zanieczyszczeń oraz możliwość wystąpienia awarii (dokładne oddziaływanie zależy od rodzaju prowadzonej działalności stosowanych technologii w istniejącym lub projektowanym obiekcie),
- pojawienie się gatunków roślin związanych z siedzibami ludzkimi – roślinność ruderalna i introdukowana – wzbogacenie różnorodności siedlisk,

- obszary wskazane do zainwestowania położone są częściowo na terenach leśnych. Ich użytkowanie powoduje degradację istniejącej na tym terenie roślinności naturalnej na rzecz roślinności ruderalnej bądź zupełnej jej likwidacji (zabudowywanie).

Wody

- zwiększenie zagrożenia zanieczyszczeniami – przenikanie ścieków bytowych z terenów zabudowywanych (wraz z rozbudową kanalizacji zagrożenie będzie malało), zanieczyszczeń ropopochodnych (tereny parkingów i placów manewrowych), chemikali (tereny magazynów i składów) do wód oraz możliwości wystąpienia awarii,
- zmiany w poziomie wód gruntowych na skutek zwiększenia zużycia wody – zależą od tempa wzrostu liczby mieszkańców gminy a także od rodzaju prowadzonej produkcji i stosowanych technologii,
- obniżenie zwierciadła wód gruntowych na skutek modyfikacji powierzchni ziemi.

Powietrze

- w wyniku realizacji ustaleń projektu studium nastąpi zwiększenie liczby emitorów i wzrost poziomu zanieczyszczeń komunikacyjnych na terenach dotychczas niezurbanizowanych,
- studium dopuszcza w obrębie terenów aktywności gospodarczej oraz terenów rolniczej aktywności gospodarczej lokalizację obiektów mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, stąd możliwe jest występowanie większych źródeł zanieczyszczeń na tym terenie,
- zwiększenie emisji zanieczyszczeń w wyniku wzrostu liczby budynków na terenie gminy (w tym emisja niska w okresie zimowym – intensywność będzie zależeć od zastosowanego wariantu ogrzewania) oraz możliwości wystąpienia awarii – oddziaływanie zależy od rodzaju zainwestowania, prowadzonej produkcji i stosowanych technologii,
- pojawienie się emisji spalin i zanieczyszczeń w ramach prac ciężkiego sprzętu na terenach eksploatacji powierzchniowej – oddziaływanie dotyczy najbliższego otoczenia.

Powierzchnia ziemi

- zmiana ukształtowania powierzchni ziemi na skutek prowadzenia eksploatacji powierzchniowej,
- największy wpływ na środowisko wodnogruntowe będzie miało wprowadzanie zabudowy (powierzchni nieprzepuszczalnych) na obszary dotychczas niezainwestowane. Spowoduje to uszczelnienie podłoża i zmniejszenie infiltracji wód opadowych do gruntu.
- prawdopodobnie nastąpić może alkalizacja środowiska glebowego spowodowana stosowaniem materiałów budowlanych
- braki w kanalizacji gminy zwiększają zagrożenie przenikania zanieczyszczeń do gruntu,
- zwiększone zagrożenie zanieczyszczenia gleb – posypywanie zimą nawierzchni dróg solami,
- negatywny wpływ na jakość gleb poprzez emisję i przenikanie do gruntu zanieczyszczeń oraz możliwości wystąpienia awarii na terenach aktywności gospodarczej – dokładne oddziaływanie obszarów zależy od rodzaju prowadzonej produkcji i stosowanych technologii.

Krajobraz

- wprowadzenie nowej zabudowy na terenach dotychczas niezainwestowanych,
- wprowadzenie nowej zabudowy w sąsiedztwie już istniejącej i ograniczenie liczby kondygnacji (nawiązanie do istniejących w sąsiedztwie już budynków) niweluje negatywny wpływ na krajobraz,
- projekt studium dopuszcza lokalizację nowej zabudowy mieszkaniowej do 12 metrów;
- przekształcenia terenów rolnych oraz rzeźby terenu w wyniku powierzchniowej eksploatacji surowców – krajobraz ulegnie zmianie po zrehabilitowaniu terenu.

Klimat

- zmiana topoklimatu na skutek wprowadzania nowej zabudowy, likwidacji posycia terenu i zmiany warunków gruntowo wodnych (spadek wilgotności powietrza, wzrost amplitudy temperatury powietrza) – zasięg oddziaływania ogranicza się do najbliższej okolicy obiektów,

- nastąpi wzrost poziomu hałasu komunikacyjnego, spowodowany zwiększeniem liczby mieszkańców dojeżdżających do domów,
- potencjalnym źródłem hałasu są także usługi i przemysł; w zależności od rodzaju działalności gospodarczej poziom hałasu będzie się różnie kształtował, ale uciążliwość nie powinna przekraczać granic działki,
- zwiększenie natężenia hałasu i wibracji oraz zanieczyszczeń środowiska szczególnie na skutek budowy nowych odcinków dróg.

Zasoby naturalne

- zagrożenie degradacją chemiczną wód i gleb,
- przekształcenie powierzchni ziemi głównie na skutek eksploatacji powierzchniowej,
- zmiana warunków środowiskowych (powierzchnia ziemi, krajobraz, klimat lokalny, zwierciadło wód podziemnych).

Zabytki

- zmiana zagospodarowania terenu może wpłynąć korzystnie bądź niekorzystnie na czytelność zabytkowych wartości obiektu,
- zanieczyszczenie powietrza (emisja niska) zagraża budynkom (dwutlenek siarki powoduje wiązanie siarki ze skałami i zaprawami wapiennymi, co prowadzi do niszczenia murów i pomników),
- przebudowy drogi wojewódzkiej 584 (obwodnicy Kiernozi) wyprowadzi ruch tranzytowy w tym ruch ciężarówek poza centrum miejscowości zmniejszając tym samym poziom drgań wytwarzanych przez ruch samochodowy oddziałujący na konstrukcje budowli.

Dobra materialne

- wzrost wartości działki w związku ze zmianą przeznaczenia terenu na teren inwestycyjny,
- tereny aktywności gospodarczej mogą negatywnie oddziaływać na dobra materialne w związku z możliwością wystąpienia awarii – zasięg oddziaływania i rodzaj zagrożenia zależy od rodzaju działalności oraz od stosowanych technologii,
- wzrost wartości terenów w związku z możliwością prowadzenia eksploatacji oraz spadek wartości terenów sąsiednich ze względu na uciążliwości, które generuje kopalnia,

Zależności pomiędzy powyższymi elementami środowiska i międzyoddziaływania na te elementy:

- wyznaczone obszary poprzez emisję zanieczyszczeń wytwarzanych na terenach produkcyjnych mogą zagrażać organizmom żywym w przypadku rozprzestrzeniania się tych zanieczyszczeń w wodzie, glebie i powietrzu,
- wyznaczone obszary poprzez emisję zanieczyszczeń i możliwość wystąpienia awarii mogą znacząco oddziaływać na większość analizowanych elementów środowiska w tym ludzi. Elementy dotknięte zanieczyszczeniem pochodzącym z wyznaczonych obszarów aktywności gospodarczej (woda, powietrze, gleby) mogą wtórnie oddziaływać na organizmy żywe.
- naruszenie powierzchni ziemi i zmiana rzeźby terenu wpływają na poszczególne składniki środowiska, takie jak poziom wód gruntowych, szata roślinna, zwierzyzna, topoklimat. Obszary nie wpływają znacząco na jakość powietrza, gleb czy wód (chwilowa emisja zanieczyszczeń). Po przeprowadzeniu rekultywacji negatywne oddziaływanie zostanie zlikwidowane, nie przewiduje się znacznego wtórnego oddziaływania akustycznego budowy projektowanych dróg publicznych. Możliwa jest także budowa nowych zakładów przemysłowych (produkcyjnych) na terenach przyległych co wygenerowałoby dodatkowy ruch samochodowy (głównie o charakterze ciężarowym). Jedynymi dodatkowymi źródłami hałasu o charakterze lokalnym mogą być nowe stacje benzynowe oraz stacje obsługi pojazdów czy też funkcjonujące kopalnie surowców mineralnych. Skumulowane oddziaływanie akustyczne odnosi się do sumarycznego oddziaływania wszystkich źródeł hałasu znajdujących się w rejonie inwestycji komunikacyjnych. Do źródeł takich będą należeć wszystkie nowopowstałe węzły komunikacyjne.

- duży wpływ na stan środowiska mają wyznaczone w studium tereny PE (powierzchniowej eksploatacji surowców). Na obszarze gminy zostały wyznaczone 2 obszary PE obejmujące tereny planowanej eksploatacji kruszyw naturalnych w Sokołów Kolonia. Działalność górnicza, jaka będzie prowadzona na tych obszarach, wpłynie w sposób trwały na powierzchnię ziemi (pokrywa glebowa, roślinność), a także na stosunki hydrogeologiczne. Oddziaływanie na środowisko tych terenów będzie nieodwracalne.
- potencjalnie duży wpływ na stan środowiska mogą mieć wyznaczone tereny AG (aktywności gospodarczej). Tereny te wyznaczone są na gruntach obecnie użytkowanych rolniczo, o wysokiej klasie bonitacyjnej.

Przewidywane rodzaje oddziaływań realizacji ustaleń projektu studium na poszczególne komponenty środowiska przedstawiono w poniższej macierzy. Decydującymi czynnikami wpływającymi na charakter oddziaływań (ich trwałość i natężenie), będzie m.in.:

- stopień realizacji ustaleń studium,
- charakter przyszłych inwestycji,
- szczegółowe rozwiązania techniczne i technologiczne.

Na tym etapie planowania są one jednak trudne do określenia – studium wskazuje kierunek zagospodarowania danego terenu, a nie rozstrzyga jakie konkretnie inwestycje tam powstaną i jakie rozwiązania techniczne i technologiczne zostaną zastosowane. Studium w swoim założeniu określa politykę przestrzenną gminy. Poniższa macierz wskazuje jakie rodzaje oddziaływań mogą, ale nie muszą wystąpić.

Tabela 10 Rodzaje oddziaływań na poszczególne komponenty środowiska

komponenty	oddziaływanie										
	bezpośrednie	pośrednie	wtórne	skumulowane	krótkoterminowe	średnioterminowe	długoterminowe	stałe	chwilowe	pozytywne	negatywne
różnorodność biologiczna	X	X	X	X		X	X	X	X	X	X
ludzie	X	X				X	X	X	X	X	X
zwierzęta	X	X			X	X	X	X	X	X	X
rośliny	X	X	X			X	X	X		X	X
woda	X	X	X	X		X	X	X	X	X	X
powietrze	X	X		X	X	X	X	X	X	X	X
powierzchnia ziemi	X	X				X	X	X		X	X
krajobraz	X	X				X	X	X		X	X
klimat		X		X			X	X		X	X
zasoby naturalne	X	X	X	X		X	X	X		X	X
zabytki	X	X		X		X		X	X	X	X
dobry materialne	X	X	X			X	X	X	X	X	X

X – może wystąpić oddziaływanie, a jego charakter będzie zależał m.in. od sposobu realizacji ustaleń projektu zmiany studium i szczegółowych rozwiązań zaproponowanych na dalszym etapie danej inwestycji

9. ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZENIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNEGO ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

W wyniku przeprowadzonych analiz stwierdzono, że znaczące negatywne oddziaływania ustaleń studium będą dotyczyły niewielkich obszarów przeznaczonych na tereny aktywności gospodarczej, tereny rolniczej aktywności gospodarczej oraz tereny powierzchniowej eksploatacji surowców. Nie przewiduje się znaczących negatywnych oddziaływań na cele, przedmiot ochrony i integralność obszarów Natura 2000.

W projekcie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Kiernozia zaproponowano szereg rozwiązań mających na celu zapobieganie i ograniczanie negatywnych oddziaływań na środowisko. W szczególności zaproponowano:

- Wprowadzenie zakazu zabudowy na terenach lasów (ZL) i terenach obniżen dolinnych (ZE);
- Ograniczenia dla zabudowy na terenach: wyposażonych w podziemną sieć drenarską, narażonych na podtopienia, występowania gleb II i III klasy bonitacyjnej, występowania gruntów słabonośnych, w granicach stref uciążliwości linii elektroenergetycznych oraz bezpieczeństwa rurociągu naftowego,
- zachowanie gruntów o najkorzystniejszych warunkach glebowych pod podstawowe użytkowanie rolnicze (ochrona gruntów rolnych II i III klasy bonitacji);
- włączenie do systemu przyrodniczego gminy kompleksów leśnych oraz dolin następujących rzek i cieków: Nida, Przysowa, Słudwia oraz innych cieków (jako lokalnych korytarzy ekologicznych), mozaiki łąk, obszarów wodno-błotnych, pól i lasów (jako obszarów zasilania), sprzyjających zachowaniu bioróżnorodności;
- pozostawienie w dotychczasowym użytkowaniu terenów łąk;
- zachowanie istniejących form ochrony przyrody: obszar chronionego krajobrazu, obszar Natura 2000, pomnik przyrody;
- zachowanie istniejących terenów zwartych kompleksów leśnych bez możliwości zmiany ich przeznaczenia na cele nieleśne i wprowadzania nowej zabudowy, z wyłączeniem budynków i budowli związanych z prowadzeniem gospodarki leśnej na gruntach we władaniu Skarbu Państwa;
- powiększanie zasobów leśnych poprzez zalesianie gruntów rolnych, które spełniają wymagania zawarte w przepisach odrębnych w tym zakresie, na wniosek władających (nie dotyczy terenów położonych na obszarze Natura 2000 Doliny Przysowy i Słudwi PLB100003);
- Zachowanie funkcjonowania urządzeń melioracji wodnych szczegółowych (sieci drenarskiej) terenów rolnych;
- zachowanie wolnych od zabudowy pasów technologicznych o szerokości 5 m po obu brzegach cieków, wzdłuż rzek: Nida, Przysowa, Słudwia jak również rowów melioracyjnych i innych cieków, w celu sprawnego przeprowadzenia zabiegów konserwacyjnych;
- zachowanie ukształtowania naturalnych form rzeźby terenu za wyjątkiem prac eksploatacyjnych prowadzonych na wyznaczonych terenach górniczych zgodnie z przepisami odrębnymi, prac związanych z zabezpieczeniem przeciwpowodziowym lub przeciwsuwiskowym, z utrzymaniem, budową, odbudową urządzeń wodnych oraz przedsięwzięć infrastrukturalnych służących obsłudze gminy i regionu;
- zakaz wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających naturalne formy rzeźby terenu i obniżających walory krajobrazowe, za wyjątkiem prac eksploatacyjnych prowadzonych na wyznaczonych terenach powierzchniowej eksploatacji surowców zgodnie z przepisami odrębnymi, prac związanych z zabezpieczeniem przeciwpowodziowym, z utrzymaniem, budową, odbudową urządzeń wodnych oraz przedsięwzięć infrastrukturalnych służących obsłudze gminy i regionu;
- ograniczenie emisji powierzchniowej, liniowej (związanych z ruchem samochodowym) i niskiej emisji rozproszonej komunalno – bytowej, poprzez stosowanie niskoemisyjnych paliw i technologii;

- ograniczenie emisji ze źródeł komunikacyjnych – wprowadzanie wzdłuż ciągów komunikacyjnych o dużym natężeniu ruchu pasa zieleni izolacyjnej oraz modernizację i budowę dróg i parkingów w oparciu o materiały i technologie ograniczające emisję pyłu;
- ograniczenie emisji ze źródeł technologicznych i komunalno-bytowych poprzez nie wprowadzanie instalacji i urządzeń wymagających pozwolenia na wprowadzenie gazów i pyłów do powietrza, na terenach zabudowy mieszkaniowej oraz o znacznym udziale tej zabudowy;
- ograniczanie lokalizacji (przede wszystkim na terenach zabudowy mieszkaniowej oraz o znacznym udziale tej zabudowy) obiektów wymagających pozwolenia na wprowadzenie gazów i pyłów do powietrza;
- ochronę zbiorowisk roślinności wodnej i przywodnej;
- zachowanie określonej w przepisach odległości od brzegów cieków i odległości ogrodzeń od brzegów cieków i zbiorników wodnych;
- ochronę i wykorzystanie naturalnych zagłębień terenu i terenów podmokłych, istniejących stawów do zwiększenia małej retencji wodnej;
- odprowadzanie wód deszczowych do gruntu na terenach zabudowy mieszkaniowej, o ile nie doprowadzono kanalizacji ogólnospławnej;
- uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej m.in. poprzez podłączenie terenów zwartej zabudowy do zbiorczych systemów odprowadzania i oczyszczania ścieków;
- zachowanie jak największego udziału powierzchni biologicznie czynnej na terenach przewidzianych do urbanizacji;
- utrzymanie stref ochronnych ujęć wody;
- zachowanie cennych ekosystemów, różnorodności biologicznej i utrzymanie równowagi przyrodniczej, w tym ochrona obszarów i obiektów cennych przyrodniczo, realizowane poprzez ustalenia opisane w podrozdziałach powyżej (system przyrodniczy, obszary i obiekty ochrony przyrody);
- zapobieganie zagrożeniom naturalnych kompleksów i tworów przyrody oraz abiotycznych elementów środowiska, realizowane poprzez ustalenia opisane w podrozdziałach powyżej (zasady ochrony elementów środowiska);
- utrzymanie ciągłości przestrzennej i funkcjonalnej obszarów o wysokich wartościach przyrodniczych i krajobrazowych (dolina Przysowy), które w strukturze gminy stanowią system przyrodniczy, obejmując także fragmenty korytarzy ekologicznych (doliny rzek Nidy, Przysowy i Słudwi) i obszarów węzłowych o randze ponadregionalnej;
- wyeksponowanie dziedzictwa kulturowego Kiernozi poprzez ochronę miasta lokacyjnego,
- zachowanie elementów związanych z ekspozycją krajobrazową, a w szczególności zachowanie ciągów widokowych o walorach krajobrazowych oraz stref krajobrazowych dolin Przysowy i Słudwi;
- zachowanie skali otwartych przestrzeni poprzez ochronę zespołów krajobrazu otwartego oraz ograniczenie działalności inwestycyjnej na tych terenach;
- rewitalizację obszarów i obiektów dysharmonizujących z otoczeniem;
- ochronę tradycyjnych form zabudowy i zagospodarowania na obszarach o czytelnej tożsamości kulturowej – nowe lub przebudowywane obiekty powinny nawiązywać skalą i formą do lokalnej tradycji architektonicznej oraz harmonizować z zabudową istniejącą i otaczającym krajobrazem.

Na etapie oceny projektu studium nie jest możliwe oszacowanie prac kompensacyjnych, które powinny być wykonane. Dokładne ustalenia powinny zostać dokonane na etapie sporządzenia raportu oddziaływania na środowisko lub w przypadku wystąpienia szkody w środowisku w rozumieniu ustawy z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie (Dz.U. 2007 Nr 75, poz 493). Dokładne kryteria oceny wystąpienia szkody w środowisku oraz prowadzenia działań naprawczych określają akty wykonawcze tej ustawy (Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 30 kwietnia 2008 r. w sprawie kryteriów ocen wystąpienia szkody w środowisku (Dz.U. 2008 Nr 82, poz.

501) oraz rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 4 czerwca 2008 r. w sprawie rodzajów działań naprawczych oraz warunków i sposobu ich prowadzenia (Dz.U. 2008 Nr 103, poz. 664).

Możliwości ograniczenia niekorzystnych zmian w środowisku wymagają od władz samorządowych podjęcia działań zmierzających do:

- uregulowania gospodarki ściekowej,
- rozwiązanie problemu niskiej emisji,
- podejmowanie konsekwentnych działań administracyjnych mających na celu ograniczenie ilości odpadów składowanych poza wysypiskiem,
- opracowanie i realizacja polityki przestrzennej, tworzenie planów zagospodarowania przestrzennego, których jedynym celem nie będzie rozwój gospodarczy, kosztem środowiska,

10. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ZAWARTYCH W DOKUMENCIE MAJĄCE NA UWADZE CEL I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARU NATURA 2000

Analizowany projekt studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Kiernozia nie wprowadza zmian w sposobie zagospodarowania terenów położonych w zasięgu obszaru Natura 2000 „Dolina Przysowy i Słudwi”. Przedstawione ustalenia z zakresu polityki przestrzennej na tych terenach są wynikiem istniejącego stanu zagospodarowania oraz obowiązującego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Wskazane na mapie elementy infrastruktury, takie jak: przebiegi dróg, stacje uzdatniania wody, oczyszczalnie ścieków (Kiernozia) są adaptacją istniejących przebiegów bądź lokalizacji.

Większość obszaru objętego Naturą 2000 została przeznaczona na tereny obniżen dolinnych. Należy wprowadzić zapisy chroniące łąki i bagna, które sprzyjają rozwojowi siedlisk ptaków migrujących i lęgowych.

11. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTU STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO ORAZ CZĘSTOTLIWOŚĆ JEJ PRZEPROWADZANIA

Przepisy ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym nie regulują metod analizy zapisów studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. Jedynym narzędziem mogącym pomóc w analizie skutków realizacji i postanowień projektu studium jest ocena aktualności studium i planów miejscowych przeprowadzana przez burmistrza na podstawie art. 32 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z dnia 27 marca 2003 roku – co najmniej co najmniej raz w czasie kadencji rady gminy.

Punktem wyjścia do monitorowania zmian na skutek realizacji zapisów projektu studium jest baza danych GIS opracowana przy okazji jego tworzenia. Obejmuje ona wszechstronne informacje z zakresu środowiska przyrodniczego oraz zagospodarowania terenu. Jest to baza otwarta, którą można uzupełniać i aktualizować. Zawiera wszystkie informacje przestrzenne wymagane ustawą o udostępnianiu informacji o środowisku jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz oceny oddziaływania a także ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

System GIS daje możliwość m.in.:

- prowadzenia rejestrów wraz z przestrzennym rozmieszczeniem obiektów do niego wpisanych
  - rejestr planów miejscowych,
  - rejestr wniosków o sporządzenie miejscowych planów lub ich zmianę,
  - rejestr wniosków o zmianę przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze bądź zmiany funkcji terenu,
- przeprowadzenia analizy zgodności wydanych decyzji i pozwoleń budowlanych z studium,
- przeprowadzenia oceny zagrożenia dla form ochrony przyrody i najcenniejszych siedlisk przyrodniczych w tym urządzonych terenów zieleni na skutek planowanych inwestycji.

Proponuje się zastosowanie metody obliczania pojemności przestrzennej wypracowanej w Instytucie Gospodarki Przestrzennej i Mieszkalnictwa w 2005 r. Założeniem tej metody jest analiza zmian w zagospodarowaniu przestrzennym z wykorzystaniem wskaźników, które zostały podzielone na grupy: przestrzenne, przyrodnicze, demograficzne, komunikacyjne, infrastrukturalne.

Dzięki wykorzystaniu systemu informacyjnego GIS do monitorowania zmian w zagospodarowaniu przestrzennym analiza częstotliwości zmian możliwa będzie na bieżąco wraz z ich rejestrowaniem. W sytuacji wystąpienia niekorzystnych zjawisk możliwe będzie podjęcie stosownych działań planistycznych.

Ponadto w zakresie monitoringu poszczególnych elementów środowiska odpowiedzialne są jednostki i instytucje związane z gospodarką wodną, zarządy dróg, starostwa powiatowe, urzędy wojewódzkie, a w zakresie ochrony przyrody Lasy Państwowe, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska oraz jednostki wspomagające, zatrudniające ekspertów w dziedzinie ochrony środowiska, np. IMGW, RZGW i inne. Zgodnie z art. 10 Dyrektywy 2001/42/WE z dnia 27 czerwca 2001 r. w celu uniknięcia powielania monitoringu, raporty o stanie i jakości poszczególnych elementów środowiska powinny być przekazywane do Urzędu Gminy Kiernozia.

Ogólny stan środowiska jest monitorowany w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska. Wyniki prowadzonego monitoringu prezentowane są corocznie w Raportach o stanie środowiska, wydawanych w formie ogólnodostępnej publikacji.

12. STRESZCZENIE PROGNOZY

Niniejsza prognoza jest integralną częścią procedury oceny oddziaływania na środowisko ustaleń projektu zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Kiernozia. Zarówno studium, jak i niniejsza prognoza obejmują swoim zasięgiem obszar całej gminy w jej granicach administracyjnych położonej w północnej części województwa łódzkiego, w powiecie łowickim.

Celem sporządzenia prognozy jest zdefiniowanie zagrożeń dla środowiska przyrodniczego jakie może przynieść realizacja założeń zmiany studium i ewentualne podjęcie działań mających na celu ograniczenie zagrożeń. Powyższe jest zgodne z teorią zapobiegania powstawaniu zanieczyszczeń i zagrożeń u źródła, co przynosi korzyści ekonomiczne, społeczne a przede wszystkim środowiskowe.

Projekt zmiany studium oprócz ustaleń dotyczących użytkowania i zagospodarowania terenu wprowadza także ustalenia zakresem obejmujące działania ukierunkowane na ochronę środowiska. Ustalenia zmiany studium w głównej mierze mają charakter porządkujący zwiększając jednocześnie powierzchnię zabudowy w skali całej gminy poprzez wskazanie nowych terenów pod zabudowę. Takie ustalenia zmiany studium mogą doprowadzić do pogorszenia stanu środowiska. Należy jednak zwrócić uwagę, że wskazane kierunki zmian zmierzają do koncentracji zabudowy, a w efekcie zapobiegają niekontrolowanemu rozprzestrzenianiu się jej na terenach najcenniejszych przyrodniczo.

W prognozie dokonano analizy poszczególnych komponentów środowiska i oceniono jego funkcjonowanie w granicach opracowania przy uwzględnieniu zewnętrznych powiązań przyrodniczych. Ponadto dokonano ogólnej oceny stanu środowiska i jego odporności na degradację, co w gminie obfitującej w różnorodne formy ochrony przyrody nabiera szczególnego znaczenia i warunkuje utrzymanie systemu przyrodniczego gminy oraz nakreśla dalsze kierunki działań w zakresie ustaleń przyszłych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dotyczących zieleni i terenów otwartych. Najważniejszą część prognozy stanowi ocena oddziaływania ustaleń studium na środowisko przyrodnicze gminy Kiernozia, w której określono przewidywane skutki realizacji postanowień zmiany studium w odniesieniu do poszczególnych elementów środowiska. Oceniono skalę i siłę oddziaływania na różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta, roślinność, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki i dobra materialne. Wynikiem tego jest zdefiniowanie oddziaływań zarówno z rozróżnieniem na stopień wywieranej presji.

Określono, że najbardziej istotnym skutkiem realizacji ustaleń projektu studium znaczna presja na środowisko obszarów przeznaczonych na tereny aktywności gospodarczej oraz terenów rolniczej aktywności gospodarczej. W nieznacznym stopniu oddziaływać będą tereny wielofunkcyjne z

dominującą zabudową mieszkaniową jednorodzinną lub zagrodową. Podkreślić należy, że zdecydowana większość rozwiązań przestrzennych stanowi już obowiązujące prawo miejscowe w postaci miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Kiernozia pokrywających łącznie ok. 99% powierzchni gminy. Nie stwierdzono wpływu ustaleń projektu studium na integralność obszaru Natura 2000. Studium postuluje ochronę obszarów cennych przyrodniczo (dolina Przysowy oraz dolina Nidy), gleb wysokich klas oraz istniejących kompleksów leśnych.

SPIS TABEL

Tabela 1 Wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenu	10
Tabela 2 Gatunki ptaków zaobserwowane podczas inwentaryzacji.....	19
Tabela 3 Ptaki wymienione w Załączniku I Dyrektywy Rady 79/409/EWG	22
Tabela 4 Regularnie występujące ptaki migrujące nie wymienione w Załączniku I Dyrektywy Rady 79/409/EWG	23
Tabela 5 Zwierzęta wymienione w Załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG	24
Tabela 6 Obiekty wpisane do rejestru zabytków.....	24
Tabela 7 Wykaz obiektów i obszarów znajdujących się w ewidencji zabytków	24
Tabela 8 Wykaz stanowisk archeologicznych.....	24
Tabela 9 Waloryzacja oddziaływania poszczególnych typów projektowanych terenów na poszczególne komponenty środowiska przyrodniczego	31
Tabela 10 Rodzaje oddziaływań na poszczególne komponenty środowiska	35